Ватан севмак иймондандур!

Ўзбекистон овози

Газетага 1918 йил 21 июнда «Иштирокиюн» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Нархи: 10 сўм.

1993 йил 13 июль, сешанба № 129 (21.480).

• Тадбиркорлар ҳузурида

ҲАРАКАТДА БАРАКАТ

УРГУТ ТУМАНИДАГИ АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИДА ҚИШЛОҚ САНОАТИ РИВОЖ ТОПМОҚДА

Зойир Зиёев дегани янгиликка ўч бўлиб чиқди. Йўқ, у ўзини кўрсатмоқчимас, ёшлигидан шунга ўрганган. Хўжаликда партия ташкилотининг котиби бўлиб ишлаганида ҳам қизиқарли, жонли тадбирларни тез-тез ўтказиб турарди. Тажрибаси туманда, ҳатто вилоятда маъқулланганди. Деҳқонлар орасида «раис беш йил ичида колхозни шаҳарчага айлантирармиш» деган гап чиқди.

— Йиллар давомида олдимизга гектаридан фалон центнердан ҳосил оласан, деб режа қўйишган. Биз эса ўша режани ўйлаб, маҳсулотни қайта ишлаш ҳақида бош қотирмаганмиз, — дейди Зойир ака куюнчаклик билан. — Хом ашёни вагонлаб марказга жўнатаверганмиз. Ваҳоланки, уларни ўзимизда ҳам қайта ишласак бўларди. Қишлоқ хўжалигини саноат асосида қайта қуриш халқ турмушини кўтаришнинг муҳим омили. Хўжаликда корхоналарни кўпайтириш учун елиб-югуришимизнинг боиси ҳам шунда.

Бу ерда ишни дастлаб халқнинг минг йиллик анъаналарини тиклашдан, аниқроғи, кулолчилик цехи қуришдан бошлашди. Қишлоқнинг 4—5 та уддабурон йигитлари Наманганда шу соҳа бўйича ўқиб келишди. Кейин рўзғорбоп идиш-товоқлар ва бошқа буюмлар ясашга киришдилар. Маҳсулот асосан хўжалик деҳқонлари учун арзон нархда сотилди.

Ўтган йилнинг кузида, ғарқ пишиқчилик пайтида апил-тапил мева шарбати тайёрлайдиган ярим автомат цех қуриб олишди. Мавсум охиригача 40 минг шартли банка шарбат тайёрлаб қўйишди. Цех атрофида 300 гектарлиқ боғ ҳам барпо этилди. Насиб этса бу йил цехдан бир ярим миллион банка маҳсулот чиқади. Бундай ўйлаб қараша, банка қурғурни топиш қийин экан. Шу сабаб энди елим идишларда шарбатнинг бошқа турларини тайёрлаш устида бош қотиришаяпти.

Дарвоқе, елим идишлар яқинда иш бошлаган сут заводида ҳам ишлатилаверади. Бу ерда суткасига уч тонна сут қайта ишланади.

Тегишли мосламалар қурилгач, корхонада 6 хил маҳсулот ишлаб чиқарилади. Қўшни хўжаликларда етиштирилган сут ҳам шу ерга келтирилади. Ортиқча сарф харажаатга ўрин қолмайди.

Қишлоқда қад кўтарган корхоналардан яна бири охак цехидир. Унда бир кечаю кундузда 4 тоннагача охак пиширилмоқда. Бу танқис қурилиш ашёси хўжаликка қарийб текинга тушаётир. Цехнинг яқинида ғишт заводи қурилаяпти. Кузга бориб у ҳам маҳсулот бера бошлайди.

Қўлдан берганга қуш тўймас, деганлари рост. Халқ меҳнати фаровонликнинг манбаидир. Кенагас, Баҳрин, Жағалбойли, Қўрғонча, Пастқишлоқ, Ёнақишлоқ, Равот, Қорабулоқда 1,5 минг хўжалик бор. Ҳар битта қишлоқда камида 4—5 минг бошдан қорамол бор. Жамоа хўжалиги аъзолари сони эса 8.200 нафар... Айтгандай, аҳоли ёғ излаб овора бўлмайди. Марказда тегирмон ва жувоз ишлаб турибди. 15 гектар майдонга зиғир, 600 гектарга эса буғдой экилган. Худо хоҳласа, омборлар донга тўлиб кетади.

Асосий даромад манбаи — тамакичилик. Ўтган йили қурилган тамаки ферментлаш цехи жонларига оро кирди. Бир мавсумда у ўз харажатини қоплади. Режадан ташқари етиштирилган ҳосилни шу ерда қайта ишлашди. Аслида юқорида айтилган барча ишлар ана шундан келган даромад ҳисобига қилинмоқда. Бу йил насиб этса минг тоннага яқин тамаки ферментация қилинади.

З. Зиёев қишлоқда халқ таълими сифатини оширишга киришган фидойилардан биридир. Хўжалик ҳудудида 4 та ўрта ва битта саккиз йиллик мактаб ишлаб турибди. Ҳар битта мактабга деҳқончилик учун ярим гектардан ер ажратилган. Халқ таълими раисининг ўринбосари, Халқ демократик партияси бошланғич ташкилоти котиби Жамол Камолов зиммасига юклатилган. Хўжалик бошқаруви аълочи ўқувчиларга доимий стипендия ташкил этди. Ҳар ой якунида махсус комиссия энг яхши ўқувчи ва ўқитувчиларни аниқлайди. Стипендиялар тантанали равишда топширилади. Хўжаликда сентябрь ойида лицей очилиши кўзда тутиляпти. Айтгандай, Зойир ака Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси.

Раис бизни Самарқанд — Китоб йўли ёқасида — Кенагас қишлоғида қад кўтарган Навоий хиёбонига олиб борди.

— Бу ердан Буюк ипак йўли ўтган. Эҳтимол Навоий бобомиз ҳам шу ерлардан юргандирлар. Аллома ҳайкали ўрнатилган мана бу тепалик яна бир-икки йилда жаннатга айланади. Пастдаги иккита ҳовузни Фарҳод ва Ширин деб атаганмиз. Улуғларнинг руҳи қўлласа дейман...

Бир пас тин олгач, яна қўшиб қўйди.

— Насиб этса йил охиригача барча хонадонларга табиий газ олиб кирамиз. Мактабларда бу иш аллақачон амалга оширилган. Ўшанда келасизлар, катта тўй қиламиз...

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЎЗБЕК АЁЛИ — ТИНЧЛИК ЭЛЧИСИ

«Малика Абдусаматовна!

Сиз билан танишганимдан ғоят мамнун бўлдим. Сиз бошлиқ патология, ненотол патология, перенотал ўлим борасида олиб борилган тадқиқотларингиз натижалари бугун жуда катта аҳамият касб этади. Бу хулосаларингиз ҳудудингизда болалар ўлимини камайтириш ишида ғоят муҳимдир. Ўйлайманки, Соғлиқни сақлаш вазирлигингиз бу ишларингизни муносиб баҳолайди».

проф. Видиосагар М. Д. Чикаго Илинойс дорилфунуни неонатология бўлими директори.

Унинг номига бундай мактублар ер куррасининг турли бурчакларидан келиб туради. Америка телевидениеси, кўпчилик чет мамлакатлар нашрлари унинг фаолияти, илмий ишлари аҳамиятини ёритиб улгурган. Олмонлар уни алоҳида фильм орқали элга танитдилар.

Малика Абдуллахўжаева Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги патологик анатомия марказининг мудири, болалар, оналар ўлими сабаблари, уларнинг олдини олиш, камайтириш соҳасида ўнлаб рисолалар муаллифи. Докторлик ишини 34 ёшида ёқлаган. Бугунги кунда 68 нафар фан номзоди, 8 фан доктори тайёрлаган. Унинг издошлари нафақат жумҳуриятимиз ва МДҲ мамлакатларида, балки Америка Қўшма Штатлари, Ҳиндистон, Миср, Шимолий Корея каби ўнлаб чет мамлакатларда соғлиқни сақлаш борасида хизмат қилишаётир. Чет элда бир неча китоблари чоп этилган.

— Ушбу марказнинг бунёд этилиши учун ўн йилга яқин вақт кетди, — дейди Малика опа. — Бугун у дунёда ягона бўлган муассасадир.

Кўпинча болалар ва оналар ўлимини биз камқонликкагина йўямиз. Тадқиқотлардан маълум бўляптики, бу фикр нотўғри. Болаларнинг ҳар қандай жиҳатдан тарбияси аслида онанинг ҳомиласи бўлган кунидан бошланади. Шундай хулосага келиняптики, онанинг қаттиқ ҳафа бўлиши, кўп ўйланиши натижасида бола ҳомилалигидаёқ касал бўлиб қолиши мумкин. Ҳатто юрак хасталикларига ҳам чалиниши ҳоллари кўп кузатилади. Америкада, ривожланган бошқа мамлакатларда бундай ҳолларда бола ҳали онасининг қорнидалигидаёқ жарроҳлик операцияси орқали доволанади ва соғлом дунёга келади.

У 1985 йилда Чернобиль атом станциясидаги фожиадан сўнг Америка Қўшма Штатларида аёлларнинг тинчлик учун ва зўравонликка қарши кураш халқаро конгрессида қатнашди. Бир неча шаҳарлар ўртасидаги телекўприкда унинг инглиз тилида ўнлаб саволларга берган бурро-бурро жавобларидан маҳаллий халқ лол қолганди ўшанда!

Қаерда бўлмасин Малика опа ер юзида тинчликни сақлаш учун курашди. Шу боис ҳам ўзбек аёлига АҚШнинг Калифорния штати Фресно шаҳри ҳокими «Фресно шаҳри фахрий фуқароси» унвонини берди.

Ҳусан ЭРМАТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

СУРАТДА: М. Абдуллахўжаева ва унга АҚШда тақдим этилган «Фахрий фуқаро» гувоҳномаси.
Р. ШАМСУДДИНОВ олган сурат.

ТАҲРИРИЯТДА УЧРАШУВ

Кеча Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг биринчи котиби М. М. Расулов «Ўзбекистон овози» газетаси ижодий ходимлари билан учрашди. Мулоқотда партия газетаси журналистларининг навбатдаги вазифалари, Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллигига тайёргарликни ёритиш билан боғлиқ масалалар ҳақида сўз юритилди. М. М. Расулов бу вазифаларни амалга оширишда партия раиси, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг демократик давлат қуриш йўлидаги беш тамойили, кейинги пайтларда чоп этилган дастурий рисолалари муҳим ўрин тутишини алоҳида таъкидлади. У таҳририятнинг собиқ раҳбарияти йўл қўйган хато ва камчиликларни кўрсатиб ўтди. Газета саҳифаларида ёритилаётган жиноятчиликка қарши кураш мавзуси кейинги пайтларда сусайганлиги айтилди. Шунингдек, Ўзбекистоннинг миллий истиқлол мафкурасини яратиш борасида ҳам рўзноманинг ўрни уқтирилди.

Газетанинг долзарб вазифаларидан бири партия ташкилотларида тўпланган тажрибаларни кенг ёйиш, мустақилликни мустаҳкамлаш учун фидокор кадрларни тарбиялашда партиянинг ўрнини ёритиш, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ижросига халақит бераётган айрим раҳбар шахсларни қатъийлик билан танқид қилиш зарур деган фикр алоҳида таъкидланди. Журналистлар олдига танқидий чиқишларнинг таъсирчанлигини ошириш юзасидан аниқ вазифалар қўйди. Биринчи котиб ижодий ходимларни республика Президентининг ички ва ташқи сиёсатини халқимизга янада чуқурроқ тушунтиришга даъват этди.

Учрашувда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг иккинчи котиби М. Қирғизбоев, Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг етакчи маслаҳатчиси О. Матчонов қатнашдилар.

ЯНГИ БОШ МУҲАРРИР

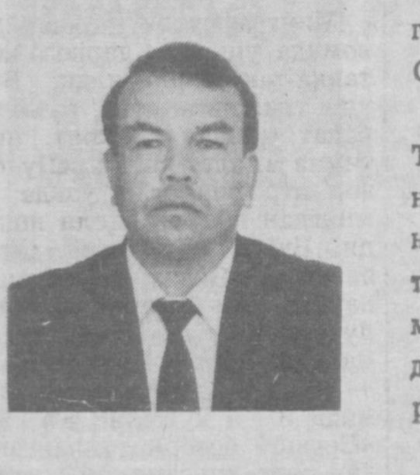

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши Сиёсий ижроия қўмитаси «Ўзбекистон овози» газетаси бош муҳаррири лавозимига Азимбой Алимович Суюнов (Азим Суюн)ни тасдиқлади.

А. Суюн 1948 йилда Нурота туманида туғилган. Тошкент Давлат дорилфунуни журналистика факультетини тугатган. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида муҳаррир, Ўзбекистон Давлат матбуот қўмитасида адабий маслаҳатчи, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида масъул котиб, «Халқ сўзи» газетасида бўлим мудири вазифаларида ишлаган. Адиб сифатида ўнлаб шеърий китоблари чоп этилган.

Ҳамкасбимиз Азим Суюнга янги лавозимда муваффақиятлар тилаймиз.

СОВҒАЛАР УЛАШИЛДИ

● Навбаҳор район ҳокимлиги ва ХДП район кенгаши ташаббуси билан мажруҳ ёшларга махсус ғилдиракли аравачалар бепул улашилди.

Ушбу аравачалар учун маблағни район «Наврўз» хайрия жамғармаси ажратди. Шуниси диққатга сазоворки, касаллик туфайли тўшакка ётиб қолган ногиронлар энди бемалол ўз аравачаларида сайр қилишиб, кўнгил чигилини ёзишади. Район ҳокимлиги ва партия кенгаши нафақат ногиронларга аравачалар улашиш, балки қаровчиси, боқувчиси бўлмаган оилаларга бошқа турдаги совғалар улашишни ҳам одатга айлантиришган.

«Ўзбекистон овози» мухбири.

ИШБИЛАРМОНЛАР ТАЖРИБА АЛМАШДИ

НАВОИЙ. («Ўзбекистон овози» мухбиридан телефон орқали). Бу ерда вилоят ишбилармонларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Унда вилоят кичик ва қўшма корхоналари раҳбарлари, ҳамкорликдаги фирма ва ассоциациялар директорлари таниқли ишбилармон ва тижоратчилар иштирок этди. Семинар-кенгашни вилоят ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати А. А. Айдарқулов очди ҳамда Ўзбекистон Президенти И. Каримовнинг иқтисодийислоҳотни кучайтириш йўлидаги амалий фаолияти муносабати билан ўзаро ташқи савдо воситачилик ишларини мустаҳкамлашда вилоят ишбилармонларининг галдаги вазифалари хусусида маъруза қилди.

Семинарда асосан тадбиркорлик, ишбилармонлик ва ҳаракатларни мувофиқлаштиришдаги мавжуд муаммолар борасида ўзаро фикрлар алмашилди. К. Аҳмедов, Х. Рустамов, С. Камилков сингари кичик ва қўшма корхоналар раҳбарлари, шунингдек, бошқа ишбилармонлар ташқи иқтисодий алоқаларни кучайтириш, вилоятда брокерлик, бизнес менежерлик ҳаракатларини кенг қулоч ёйдириш борасида тўпланган тажрибани ўзаро ўртоқлашдилар. Семинар-кенгашда шунингдек, «Согда», «Агрома», «Мастер», «Гамма Телеколадж» кичик ва қўшма корхоналари ишлаб чиқарган маҳсулотлар кўргазмаси ҳам бўлиб ўтди.

Семинар-кенгаш ишида Ўзбекистон ХДП вилоят кенгашининг биринчи котиби Б. Рўзиев иштирок этди.

М. ШАРОПОВ.

ВИЛОЯТ ПАРТИЯ КЕНГАШИНИНГ ПЛЕНУМИ

Қашқадарё вилояти партия кенгашининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ватанпарварлик ва байналмилаллик ғояларини тарғиб қилиш ҳамда ҳаётга жорий этиш соҳасида Ўзбекистон ХДП партияси вилоят ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Бу ҳақда ХДП вилоят кенгашининг биринчи котиби Ф. Омонов маърузаси тингланди.

Партия вилоят кенгаши пленумида ташкилий масала ҳам кўрилди. Ўртоқ П. С. Бердиев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан ХДП вилоят кенгаши иккинчи котиби ва ижроия бюро аъзолиги вазифаларидан озод этилди. Илгари партия Касби район кенгашининг биринчи котиби бўлиб ишлаб келган А. Жабборов ХДП вилоят кенгашининг иккинчи котиби ва ижроия бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пленум ишида вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Т. Каримов, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши партиявий ташкилий ишлар бўлими масъул ходими Б. Казбеков, вилоят ҳокими ўринбосарлари иштирок этдилар.

«Ўзбекистон овози» мухбири.

КИРОЙИ РАҲБАР ШУНДАЙ БЎЛСА

● Шерободдаги Хўжаикон туз конида янги корхона ишга тушди. Завод қурилишига Сурхондарё саноат-савдо концернининг раиси Турсунпўлат Салоҳиддинов бош-қош бўлди.

Салоҳиддинов — изланувчан раҳбар. У изланишнинг осон йўлидан бормайди. Масалан, ғояни, технологияни «ўғирлаш»ни ёмон кўради.

Ўзимиз ҳам китоб кўрган одамлармиз, ўзимиз ўрганайлик, яратайлик, нуқул чет эл тажрибаларига суяниб қолсак, ялқовлигимиз ошиб кетади, дейди.

Салоҳиддиновга ғоя тортки бўлиб, масалан, қўлбола усулда бултур 10 минг 500 тонна ош тузи ишлаб чиқарилди. Кейин бу усулни такомиллаштирдилар. У ўзича янгича ишлаб чиқариш техникавий йўриқ (линия)ни таклиф қилди. Ускуналар қайта таъмирланди, мослаштирилди. Қарабсизки, бир йил ўтиб-ўтмай, йилига 50 минг тонна ош тузи тайёрлайдиган завод тайёр бўлди-қўйди.

Заводнинг очилиш маросимини жамоа тантана билан нишонлаган бўлса-да изланишларни тўхтатгани йўқ.

— Мақсадимиз бир-икки йил ичида республиканинг ош тузига бўлган эҳтиёжини қондиришдир, — дейди Салоҳиддинов. Бунинг учун энди хорижий ҳамкасбларимиз билан ҳамкорлик лозим бўлиб қолди. Айни замонда ишлаб чиқаришнинг шерободча йўриғини ҳам такомиллаштириб борамиз.

О. УСАНОВ.

• Ёнилғи ресурслари — бебаҳо бойлик

ТОМЧИСИ ТИЛЛОГА ТЕНГ

Рўзномамизнинг шу йил 55-сонида «Тежамкорлик мустақиллигимиз дармони» рукни остида Ўзбекистон давлат нефть маҳсулотлари акционерлик жамиятининг республикамиздаги барча вазирликлар, концернлар, идоралар, ташкилот ва хўжаликларга қарата мурожаатномаси эълон қилинган эди. Айтиш керакки, мурожаатнома кўпчилик муштарийларни мулоҳазага чорлади. Ушбу долзарб муаммо хусусида турли хил фикрлар билдириляпти. Қуйида ана шулардан бири билан танишасиз.

Мурожаатномада таъкидланганидек, ёнилғи билан ишлайдиган ҳар бир машина ва тракторлар кунига 0,5 литрдан иқтисод қилса, республика бўйича қарийб 1 миллион литр ёнилғи тежалар экан. Бундай тежамкорликни амалга ошириш учун аввало хўжалик, корхона ҳамда ташкилотларда тушунтириш ишлари олиб бориш керак. Бунинг учун ҳар бир ҳайдовчи, механизаторни муайян ишни бажариши учун нормада белгиланганидан ортиқ тежаб қолган ёнилғи, мойлаш материаллари ҳисобидан рағбатлантириб бориш керак. Аксинча, белгиланганидан зиёд ёнилғи сарфлаганлардан зарарни ундириш чорасини қўллаш лозим. Бу тежамкорликнинг муҳим омили бўла олади. Шундай қилинса, нефть маҳсулотларидан фойдаланишда ижрочиларнинг масъулиятсизлигига чек қўйилган бўлар эди.

Бундан ташқари, машина-механизмлар техник ҳолати ҳам нефть маҳсулотлари тежалишига кўп жиҳатдан боғлиқ. Шунинг учун юқорида қайд этилганидек, тежамкорлик манфаатидан фақат ҳайдовчи ва механизаторларгина эмас, балки шу соҳадаги инженер-техник ходимлар ҳам манфаатдор бўлса, самара салмоғи яна ҳам ортарди.

Қимматбаҳо ёнилғини тежашнинг яна бир усули бензин ўрнига газ билан ишлайдиган автомашиналарни кўпайтиришдир. Афсуски, бу масалага деярли эътибор берилмаяпти. Яъни бир томондан жойлардаги газ тўлдирувчи станциялар етарли эмаслиги бўлса, иккинчидан, газ баллонлари етишмаслиги, газни меъёрлаб берадиган қурилмалар билан таъминлаш оқсаётганидир.

Нефть маҳсулотларини тежашнинг яна бир йўли бор. У ҳам бўлса, қишлоқ хўжалигида суғориш эҳтиёжи учун ишлатилаётган насослар ёнилғини кўп истеъмол қилаётганидир. Масалан, СИП маркали насос бир кеча-кундузда 400 литр дизель ёнилғиси сарфлайди. Шу сувдан фойдаланиб, етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотининг таннархи қанча бўлишини тасаввур қилиш қийин эмас. Шунинг учун бундай насосларни электр қуввати билан ишлайдиганига алмаштириш жоиз.

Яна бир муаммо. Айрим хўжаликларда 60—70 фоиз тракторлар акумуляторсиз юради. Бу, иложсиз ортиқча харажатга йўл қўйишдир. Бундан ташқари, тракторга тиркаладиган мосламаларни ҳам тракторнинг қувватига қараб қўйиш керак. Айрим ҳолларда ғилдиракли трактор тортадиган механизмни занжирли тракторга улашади. Бу ҳам кўп ёнилғи беҳудага исроф бўлишига олиб келади.

Хуллас, ҳозирги оғир шароитда томчиси тиллога тенг нефть маҳсулотларини нестнобуд қилмай, тежаб-тергаб фойдаланиш нақадар зарурлигини ҳис этган ҳолда тегишли тадбирларни амалга оширишимиз зарур.

А. ИЛАШЕВ.
Сирдарё вилояти.

ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБА

Фарғона вилояти ғаллакорлари йиллик режани уддалади. Об-ҳаво инжиқлигига қарамай, мўлжалдаги 31 минг тонна ўрнига 37 минг тонна ғалла топширилди. Ушбу ғалабада Фурқат, Охунбобоев, Қува, Олтиариқ, Бағдод туманлари деҳқонларининг улуши салмоқли бўлди.

Фарғоналиклар Президентимизнинг республика ғалла мустақиллигига эришиш ҳақидаги кўрсатмаларига амал қилиб, дон етиштириладиган майдонларни 20 фоиз кенгайтирдилар. Маҳсулот сифатига алоҳида эътибор берилди. Ўрим-йиғим қулай муддатларда ўтказилди. Ғалладан бўшаган ерларга маккажўхори, сабзавот, картошка ва бошқа экинлар экилаётир.

БАҲОУДДИН НАҚШБАНД ТАВАЛЛУДИНИНГ 675 ЙИЛЛИГИГА

НАҚШБАНДИЯ ВА ЗАМОН

● Бухоро енгил ва озиқ-овқат саноати технологияси институтида шу мавзуда илмий анжуман ўтказилди. Унинг ташаббускорлари институт тарих ва фалсафа кафедралари ҳамда вилоят маънавий маданият тарғиботи маркази олимлари бўлишди.

Илмий анжуманда эшитилган маҳаллий олимларнинг нақшбандийлик тарихини ўрганиш муаммолари, тариқатнинг фалсафий моҳияти, буюк аллома тўғрисидаги ҳақиқат ва ривоятлар, Ислом ва нақшбандия тариқати мавзуларидаги маърузалари кўпчиликда чуқур таассурот қолдирди.

Бундай тадбирларни бошқа олий таълим ўқув юртларида ҳам ўтказиш режалаштирилмоқда.

Нусратилла НАИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ХДП: бошланғич ташкилотларда

ЭЛИ БИЛАН ЭЛЛАШИБ, ДИЛИ БИЛАН ДИЛЛАШИБ

— Қишлоғимизда Ўзбекистон Халқ демократик партияси бошланғич ташкилотининг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги фаолияти, турли тадбирлар, тўй-маъракалар, адабий кечалар ўтказишдаги бош-қош ва ташкилотчилиги, кишилар ҳақидаги ғамхўрлиги сўзда эмас, амалда кўринаётир. Шу боис омманинг унга ишончи, ташкилотнинг обрў-эътибори тобора ортиб бормоқда, — дейди Боғот туманидаги Қулонқарабоғ қишлоғининг «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги раиси Искандар Искандаров. — Мен ҳам ХДП аъзосиман. Хўжалигимиз бошланғич партия ташкилоти ҳисобида тураман. Тўғриси, ташкилот элга манзур фаолият кўрсатяпти. Меҳнат аҳли билан тиллашиб, диллашиб, хайрли ишлар олиб боряпти.

Суҳбатлар чоғида аён бўлдики, ташкилот қишлоқ аҳолисини белгиланган норма бўйича саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли таъминланиши назоратини бевосита ўз зиммасига олган. Бу ердаги дўконларга маҳсулот келтирилиши биланоқ аҳоли дарҳол хабардор этилиб, унинг тақсимланиши бошланғич партия ташкилоти ва қишлоқ ноиблари ёрдамида амалга оширилади. Биронта магазинда маҳсулотни яшириш ёхуд қишлоқ ҳудудидан четга чиқариб пуллаш фактларига йўл қўйилмайди. Қайси дўкон қаердан ва қандай маҳсулотлар келтирганини ҳам, уларнинг ҳажми ва миқдорини ҳам бошланғич партия ташкилоти олдиндан билиб, ҳисоб-китоб қилиб боришни қатъий йўлга қўйган.

Бошланғич партия ташкилоти, шунингдек, қишлоқнинг кексалари, нафақахўрлари, ёрдамга муҳтож кишилари, етим-есирлари ҳақида ҳам биринчи навбатда меҳрибонлик қилмоқда. Хўжалик бошқарувига кимларга қандай ёрдам уюштириш лозимлиги ҳақида ўз таклиф-мулоҳазалари билан яқиндан ёрдам бермоқда.

Яқинда эса бу ерга Огаҳий номидаги вилоят музикали драма ва комедия театрининг бир гуруҳ санъаткорлари ташриф буюриб, драматург Комил Аваззнинг «Марварид таққан аёл» пьесасини бепул намойиш қилишди. Қишлоқ меҳнат аҳлига қувонч бағишлаган бу маданий тадбирнинг ташкилотчиси ҳам бошланғич партия ташкилоти бўлди.

Қулонқарабоғ фарзанди Сотимбой Бекжонов етакчилик қилаётган бу ташкилот ўз фаолиятини қатъий режалаштириб олган. Унда белгиланган тадбирларнинг ҳаммаси хўжалик ҳаёти билан чамбарчас боғланган ва бевосита жамоат иштирокида амалга ошириш назарда тутилган. Энг муҳими, бу режалар ўз вақтида ҳаётга татбиқ этилмоқда. Айрим тадбирлар, жумладан, Ўзбекистон Президенти, ХДП Раиси И. А. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли», «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолалари, маъруза ва нутқларини, Ўзбекистон Конституциясини бошланғич ташкилот қошидаги сиёсий тўгаракда ўқиб-ўрганиш партиясизлар, умуман, барча қизиққан ҳамқишлоқлар иштирокида, эркин фикрлашув ва мулоқот тарзида ўтказилаётгани, унда партиянинг мақсад ва вазифалари ошкора тушунтирилаётгани кишиларнинг ХДПга бўлган ишончини мустаҳкамлашда аҳамият касб этмоқда. Қишлоқ бошланғич партия ташкилотининг сафи, айниқса, зиёлилар ҳисобига ошиб бораётгани диққатга сазовор. Шу йилнинг ўзида ташкилот сафига ўттиз нафардан кўпроқ муаллим ҳамда соғлиқни сақлаш ходими қўшилди. Яна бир неча киши ХДП сафига кириш истагини билдириб, бошланғич ташкилотига ариза бериб қўйибди. Айни пайтда ташкилот ҳисобида 204 нафар аъзо бор, Ҳолбуки, бу собиқ КПСС якка ҳукмронлик қилган даврда, юқоридан бўладиган зуғумлар остида фаолият кўрсатган ва хўжалик партия комитети ҳисобида турган аъзолар сонидан ҳам 52 нафар кўпдир.

Бултур хўжалик 1160 гектар майдонга чигит экканэди. Аммо режани уддалай олмай, 95 фоизда қолиб кетди. Шунга қарамай, саккизта бригада топшириқни бажарди. Чунончи, бултур «Бухоро—6» ғўза навини экказ Ражаббой Матмуродов ва Собир Исмоилов бошлиқ бригадаларда «Бухоро—6» нави шундай қийғос очилиб бердики, уни йиғиб-териб олишга улгуришмади. Ўшанда терим агрегатлари жонга оро кирди. Ўша икки бригада ҳаммадан олдин режани бажарди. Ҳосилдорликни гектар ҳисобига 35 центнерга етказишди. Хўжалик бошқаруви бошланғич партия ташкилоти таклифини қувватлаб, бу йил ҳам «Бухоро—6» навли чигитни мавжуд майдонларнинг ярмидан кўпроғига экишни маъқул кўрди...

Ҳа, Қулонқарабоғ қишлоғи Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг бошланғич ташкилоти мафкуравий, ижтимоий-сиёсий ҳаётда ҳам, ишлаб чиқаришнинг турли жабҳаларида ҳам эл билан, меҳнат аҳли билан бирга! Эли билан эллашган, дили билан диллашган жойда ташкилот нуфузи ҳамиша ана шундай баланд бўлади. Бу ҳаётда синалган ҳақиқат!

Эркин МАДРАҲИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ҒОЯЛАР АМАЛГА ОШМОҚДА

Шароф Рашидов райони маркази — Пахтаободдаги ремонт ишлаб чиқариш корхонасида «Зиёкор» деб аталган кичик корхона фаолият кўрсата бошлади. Бу корхона Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институти қошида ташкил этилган. Мақсад — қишлоқ меҳнаткашларига илмий ёрдам бериш. Мутахассислар келиши билан корхонада анчагина ўзгаришлар юз берди. Улар машиналарнинг камчилигини тезда аниқлайдилар. Бундан ташқари «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассисларига ўз фикр-мулоҳазаларини билдирадилар. «Зиёкор» мутахассислари ёрдамида бу йил 150 та пахта териш машинаси мавсумга шайланади.

СУРАТДА: моҳир пайвандчи Амир Кунгиров ва слесарь Фарҳод Абдувалиев.

Б. ТУРАЕВ олган сурат (ЎзА).

● *Жиноят жазосиз қолмайди*

«ҲОЖАТБАРОР» ҲАЙДОВЧИ

Вилоят божхона бошқармасининг Баҳористон пости ходимлари тонг саҳарлаб Туркманистон республикасининг Хўжабос районига чегарадош йўлдан катта тезликда кетаётган «КаМАЗ» автомашинасини тўхтатишди.

Исми-шарифим Шамсиддин Абдиев, — деди керилиб ҳайдовчи. — Асли Тожикистоннинг Регариданман. Ҳозир Бешкент шаҳридаги Кольцевая кўчасида яшайман. Ўз шахсий машинамда Туркманистонга пиёз олиб кетаяпман.

— Озиқ-овқат маҳсулотларини республикадан ташқарига чиқариш тақиқланганлигини билмайсизми? — деди пост бошлиғи, божхона хизмати капитани Ортиқ Худойбердиев.

— Биламан, лекин юк меники эмас, биродар, — деди кўрслик билан Ш. Абдиев. — Бир танишимнинг ҳожатини чиқармоқчийдим.

Ҳайдовчидан шубҳаланган пост ходимлари 3 тонна 700 килограмм пиёзни тушириш учун Қарши шаҳрининг мева-сабзавот улгуржи савдо корхонасига қарашли 3-дўконга олиб келишди. Пиёз туширилгач, унинг остидан камёб буюмлар чиқди. Чодирга беркитилган 20 дона шифонер, 9 дона сервант ва 10 дона тумбочка...

У сири фош бўлганидан нима қиларини билмай, қизариб-бўзарди.

— Ростини айтсам бу нарсалар нотаниш икки туркман йигитига тегишли, — деди у. — 70 минг сўмга Керки шаҳрига олиб бориб беришга шартлашгандик. Агар рухсат берсангизлар...

Қўлга олинган нарсалар давлат фойдасига мусодара қилинди. Шу билан бирга Ш. Абдиевнинг бир кечада 70 минг сўм топиш ниятини ҳам Қашқадарё вилояти божхона бошқармасининг 4-пости ҳушёр ходимлари томонидан пучга чиқарилди. Эндиги хулосани тергов органлари чиқаришади.

Мусо КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ОСОЙИШТАЛИК АСОСИ

РЕСПУБЛИКАНИНГ БАЪЗИ «ХАЙРИХОҲЛАРИ»ГА ЖАВОБ

Республика Президенти И. Каримов кўп нутқларида ҳар қандай давлат учун истиқлол ва эгаменлик, халқ ўз тақдирини ўзи ҳал этишига эришиш муҳимлигини мунтазам таъкидлайди. Шу ҳақда мулоҳаза қилар эканман, Ўзбекистон халқи 1983—88 йилларда қўлига тутқазилган заҳарли бодани охиригача ичган бўларди, деган фикрга келаман. Бунинг сабаби Ўзбекистонга республика билмайдиган одамларни «Қайта қуришни амалга ошириш учун» юборган собиқ марказнинг сиёсатидагина эмас (ҳолбуки, асосий сабаб худди шунда). Қалби муз, шафқатсиз ва калондимоғ бу одамлар лабларида нафратли табассум билан Ўзбекистон халқининг манфаатларини топтадилар, унинг қийинчиликларига ҳамдард, ғамига шерик бўлмадилар, умидларию муддаоларини тушунмадилар ва бу умидларга қўшилмадилар. Бу келгиндилар ёки уларнинг ўзлари айтгандек — «десантчилар» асосан бир нарса ҳақида ташвишланишар эди: ҳар қандай воситалар билан, ҳатто номақбул воситалар билан иш бажариб, Москвага ўзларини яхши қилиб кўрсатиш, уларни «сезиб», тағин ҳам юқори лавозимга кўтаришлари учун ўз фаолиятларини бўрттириб кўрсатишга уринар эдилар. Улар Ўзбекистондан амалпарастлик режалари учун бир майдон сифатида фойдаландилар. Айримлари эса айни вақтда бойлик орттиришдан ҳам қайтмадилар.

Мен ҳаммани ўз қаричим билан ўлчамоқчи эмасман. Албатта, Анишчев ва Нестеренко, Головин ва Сатин, Огарок, Гайданов, Романовский, Лаврушко, Гдлян ва Иванов — бу рўйхат жуда узун — Республикада юз берган воқеаларнинг кўлами ва суръатларини турли даражада белгилаб бердилар. Бироқ, сиёсатдан узоқ бўлган, вазиятни фақат ташқаридан кузатиб турганим, уларнинг ички муносабатлари тафсилотларидан хабарсиз бўлганим учун юз бераётган воқеалар менга ягона бир манзара бўлиб кўринар эди. Ўзбекистонда яшаётган бир инсон сифатида бу воқеаларнинг айримлари ҳақида батафсил фикр юритишимиз мумкин.

Ўзбекистон аҳолиси, гарчи ҳаммаси бўлмаса ҳам, аввалига Москва эълон қилган қайта қуришга умид боғлаб, ана шу шиор остида келганларни ишонч билан кутиб олди. Улардан бутун иттифоқни қамраб олган порахўрликдан қутилишда, хўжалик, иқтисодий, ижтимоий муаммоларни ҳал қилишда чинакам амалий ёрдамни кутган эдилар, чунки Ўзбекистонда бундай муаммолар ниҳоят даражада тўпланиб қолган эди. Улар ҳар бир одамнинг елкасига оғир юк бўлиб тушар эди. Бинобарин, Ўзбекистонликлар қайта қуришни очиқ кўнгил билан кутиб олдилар. Марказ вакиллари эса шуҳратпарастлик муддаолари билан шу кўнгилларни оёқ-ости қилиб, ортларида қўланса дуд ва кул қолдирдилар. Ўзбекистон бўйлаб бедодлик, қатағонларнинг янги ҳуружи бошланди, қайта қуриш шиори билан келган ана шу бузғунчилар республикада одамларнинг тақдирини яна барбод қилдилар, ғамандуҳ ва кўз ёшларга сабабчи бўлдилар.

Яксон қилиш машинаси шафқатсизлик билан ишлайверди. Шу ўринда пахта тозалаш саноати собиқ вазири Ваҳобжон Усмоновни «эсламай» ўтолмайман. У Республика футбол федерациясига бошчилик қилар, спорт соҳаси мутасаддилари — бизнинг орамизда камтарлиги, босиқлиги, саховати, спортчиларга ёрдам беришга интилиши туфайли ҳурмат қозонган эди.

Терговчилар Усмоновни қамоққа олиш билангина чекланмади, балки унинг қариндош-уруғларига нисбатан қатағон усулларини қўлладилар, танишлари ва дўстларини ҳам сўроқ қилиб, тинтув ўтказдилар. Уни шафқатсизлик билан, ваҳшийларча қийнадилар. Усмонов бу қийноқларга бардош бера олмади. У олий жазога ҳукм қилинди. Ана ўшанда Усмонов ҳаммасини очиқ айтиб беришга, қўшиб ёзиш усули қандай вужудга келганини, бунда КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ вазирларининг тутган ўрнини, уларга пуллар қандай етиб борганини сўзлаб беришга ваъда қилди.

Ҳукм дарҳол ижро этилди. Мен кейинчалик матбуотда Усмоновни қамоқдан шошилинч равишда давлат хавфсизлиги комитетининг авахтасига ўтказилишидан, уни шубҳали тарзда зудлик билан отиб ташлашганидан Гдлян билан Иванов ғазабланганини ўқидим. Ғазабланишга сабаб йўқ эди. Бировлар тирриқлик билан тергов юритади, бошқалар ҳеч иккиланмай орқасидан ўқ узади. Ҳеч қандай одил судлов, ҳеч қандай одамийлик ҳақида гап бўлиши мумкин эмасди. Ҳамма Кремлдаги корчалонларнинг ва эски майдондаги хўжайинларнинг иродасини бажарарди, хўжайинлар эса Усмоновнинг фош қилиб ташлашидан қўрқиб кетган эди.

Шунга қарамай, яқинда юз берган ана шу фожианинг сабаби фақат Кремлдаги ишбошилар деб ўйлаш нотўғридир.

Ўзбекистоннинг жафокаш халқи «қайта қуриш десанти»нинг ҳақиқий ишларини кўриб, уларни тўхтатиш, ўзбошимчаликни давом эттиришга йўл қўймаслик мақсадида жипслашди. Лекин Республикада улар билан тил топишган шу ерда туғилиб ўсган кишилар ҳам бор эди. Улар ҳомийларининг юқори лавозимларга кўтарилиши ўзларининг ҳам янги амалга минишига ёрдам беради, деган илинжда ўз тақдирларини марказ вакиллари билан боғлаган эдилар.

Шу важдан ҳамюртлар бошига тушган кулфат, халқи ва Ватани бошига тушган оғир синовлар улар учун ортиқча бўлиб туюлмади. Менимча, уларнинг ҳар қандай вазиятга чаққон мослашиши, ахлоқ қоидаларини менсимаслиги, ҳар қандай йўл билан «назардан тушмасликка», ҳокимиятдан жой топиш учун курашишга тайёрлиги илгариги «ходимлар мактаби» тарбиясининг натижасидир. Тарих қайси томонга бурилмасин, ҳар қандай ҳолда ҳам бу одамлар мансаб, шахсий шуҳратпарастлик учун курашда сўзсиз қатнашган, ён-атрофидагиларга сон-саноқсиз кулфат ва ғам келтирган бўлар эди. Бизда, Ўзбекистонда ҳам ҳокимият учун пасткашлик билан курашиш собиқ марказдаги билан ҳам оҳанг эди.

Бундай «арбоблар»нинг кўпи ҳақида республика матбуотида бир неча бор ёзилди. Мен ўша гапларни такрорламоқчи эмасман, бу «арбоблар» алоҳида эътибор беришга арзийдиган одамлар эмас. Қўйиб берса улар ўзларини нодир деб ҳисоблаши, Ер юзида бизнинг ўрнимиз алоҳида деб ўйлаши мумкин. Шунга қарамай, уларнинг баъзилари ҳақида сўзлаб бермоқчиман.

Республикамиз учун ўша оғир йилларда Ўзбекистон Давлат хавфсизлиги комитетида ҳал қилувчи лавозимларнинг бирини эгаллаб турган, кейинчалик республика ички ишлар вазирлигига бошчилик қилган В. Камолов ана шундай амалпарастлар тўдасига қўшилди. Камолов даврида Ўзбекистон фуқаролари — Марказий Комитет котибларидан тортиб колхозчиларгача қамоқда ушлаб туриш муддатларини бузиб, кўпинча ҳеч қандай айби бўлмаган кишилар ҳеч бир қонуний асоссиз ҳам Давлат хавфсизлиги комитетининг тергов авахтасида сақланди. Марказ вакиллари ўз Ватанида бегуноҳ кишиларни ҳимоя қилиш имкониятидан маҳрум бўлган халқнинг ҳуқуқлари, маънавияти ва туйғулари билан ҳисоблашмай, жиноий усуллар билан улардан ўзларига керакли кўрсатмаларни олишга эришдилар. Улар жиноятчиликка қарши курашмадилар, балки, ўзлари жиноят қилди. Юртдошларига қарши қатағонларда уларнинг гумаштасига айланган Камолов мансаб поғонаси бўйлаб тез кўтарила бошлади.

Ҳозир у ҳамма лавозимларидан ажралган, Москвада яна эски ҳунарини кўрсатяпти. Олдин Ўзбекистонда ҳуқуқни муҳофаза қилиш идорасига бошчилик қилганини пеш қилиб, гўёки ўзи тўплаган материаллардан?! фойдаланиб, республикадаги ҳозирги вазиятга доғ туширишга уринмоқда. Яна ўша тоифа билан, Ўзбекистондан шарманда бўлиб чиқиб кетган собиқ келгинди раҳбарлар билан биргалашиб ҳаракат қиляпти. Камоловнинг кўзлаётган манфаатлари, нималарга умид қилаётгани тушунарли. Аммо энди у Ўзбекистон халқининг манфаатлари тўғрисида самимий жон куйдираётганига ҳеч ким ишонмаса керак.

Бир вақтлар Камоловга Сиз юзлаб бегуноҳ одамларни ҳибсга олишингиз мумкин. Лекин билиб қўйинг, вақти келиб бу ишларингиз учун жавоб берасиз, дейишга бир эмас бир неча асосим бор эди.

Ҳаётдан кўз юмган кишиларни ёмонлаш одатим йўқ. Лекин вазият шундайки, бу ҳақда гапирмай ўтолмайман. Ш. Рашидов даврида катта лавозимларни эгаллаб турган, ҳаётининг сўнгги йилларида эса уруш ва меҳнат фахрийлари республика кенгашининг раиси бўлган Р. Ғуломов ҳам марказ вакилларининг «ёрдамидан» фойдаланиб қолди ва эвазига уларга хизмат қилди. Рашидов раҳбарлик қобилияти жиҳатидан ўзидан бекиёс устун шахс эканини Ғуломов кўп йиллар тан олмади. Рашидов эса Ғуломовнинг ўтакетган иззаталаблигига ва шу билан боғлиқ «ранжиш»ларига кўнгилчанлик билан қаради, Ўзбекистондаги биринчи шахснинг обрўсига путур етказиш ва уни ёмон отлиққа чиқаришга уриниб барча Иттифоқ идораларига тўхтовсиз ёзган хатлари учун уни таъқиб этмади.

Лекин гап Рашидовнинг ҳаётлигидаги муносабатлар ҳақида эмас. Рашидов ўлимидан сўнг Ғуломов ундан «ўч олиш» васвасасига дош бера олмади. У Анишчев, Огарок, Сатин, Головин, Камолов, Гайданов, Гдлян ва Иванов билан алоқа ўрнатиб, уларга Рашидов ҳурмат қилган раҳбарлар қандай жойлаштирилганини тасвирлаб берди. Рашидовнинг дўстлари, сафдошлари, қариндошларини кўрсатиб берди.

Айни пайтда Ғуломов маълумот олаётган кишиларнинг кайфияти қандайлигини билмаслиги мумкин эмасди. Олис режаларни кўзлаётган бундай кишилар учун одамларни таъқиб остига олиш, навбатдаги шов-шувга сабаб бўладиган «иш-ни» тайёрлаш учун фойдаланиб қолишга уриниш, ҳаётини, оиласини ҳам барбод қилиш учун Рашидов билан бир марта учрашган бўлса кифоя эди. Ғуломовнинг тавсияси билан жуда кўп муносиб кишилар, қобилиятли раҳбарлар «қатағон машинаси» ғилдираги остида қолиб кетди. Ана шу кишиларнинг хотираси, адолатни тиклаш истаги мени, такрор айтаман, марҳум тўғрисида шундай гапларни айтишга мажбур этади.

Ўзбек халқининг, республикада яшовчи барча аҳолининг кичикроқ тоифадаги душманлари ҳам бор.

Бухоро вилоят газетасининг собиқ ходими Санобар Шерматова Гдлян билан Ивановнинг Бухорога келишини ўзи учун ҳам «имконият» деб ҳисоблади. Табиийки, у етарли тайёргарлик кўрмаган, ана шу гуруҳнинг «тергов»лари савиясини ҳам, айрим терговчиларнинг жиноий усулларини ҳам баҳолашга қодир эмасди. Аммо, Бухорода ҳалол-поклиги билан танилган одамларни бирин-кетин қамоққа олиб, аксинча — ўзларига мақбул кўрсатма берганлари учун савдо тизимида қинғир ишлари билан ном чиқарган кишиларни қамоқдан бўшатганларида ва ҳатто уларни ишга тиклай бошлаганларида нималар бўлаётганини ғирт аҳмоқларгина тушуна олмаслиги мумкин эди. Шерматова эса ҳеч нарсани кўришни хоҳламади. У ўз «ҳомийлари»нинг итоаткор қуролига айланди — улар учун нима зарур бўлса шу ҳақда ёзди, бошқаларнинг гапини ўз номидан такрорлади, ўз республикасига бегоналар кўзи билан қаради. Республикада марказ вакилларининг ўзбошимчалиги шармандалик билан тугагач, Шерматова Ватанини, халқини, фарзандларини ташлаб уларнинг ортидан жўнади.

Шерматова «Московские новости» газетаси саҳифалари орқали на республикага, на унинг халқига яхшилик тилайдиган кишиларга хизмат қилишни давом эттирмоқда. Шерматованинг ўзи собиқ Ватани қийинчиликларини кўриб очиқдан очиқ хурсанд бўлмоқда, унинг ютуқларини бор кучи билан камайтириб кўрсатишга уринмоқда.

Ўзи туғилиб ўсган диёрга очиқдан очиқ душманлик шу қадар бепарда ва нафратлики, мен ўзимни тута олмай, шу йилнинг март ойида унга хат ёздим. Шу хатни бироз қисқартириб эътиборингизга ҳавола қиламан, чунки хат хусусий тусда эди. Ундаги айрим иборалар матбуот учун мақбул эмас:

«Сенга қандай мурожаат қилишни ҳам билмайман — Санобар Шерматовамисан ёки Асал Азимовамисан? Фарзандидан кечган сотқин онамисан, халқингдан кечган сотқинмисан? Нима бўлганида ҳам шу сўзларнинг мағзини чақ. Сен 1983-1988 йилларда Гдлян республика халқини қирғин қилганда бундан роҳатланган эдинг. Фарғона, Қўқон, Андижонда ақидапарастлар қон тўкишганида сен бундан роҳатланган эдинг. Алданган ёшлар Тошкетда тўпланиб, «Бирлик» ва «Эрк»нинг нопок вакиллари раҳбарлигидаги бебошлик қилишганида сен ҳурсанд бўлган эдинг.

Тоғли Қорабоғ, Озарбайжон, Арманистон, Гуржистон, Абхазия, Осетия, Ингушетия, Тожикистондаги қонли воқеалар ҳақида ёзганингда бундан роҳатланган эдинг.

Фарзандларингни ташлаб кетиб, халқингни ташлаб кетиб, сен Ўзбекистон ғамғуссага ботиши бўлиши учун, кўп қон тўкилиши ва қашшоқлик бўлиши учун ҳамма ишни қиляпсан. Ёзган хабарларинг билан миллатлараро нифоқ уруғини сочишга уриняпсан, бир ҳалқни иккинчисига гижгижлаяпсан.

Мен сиёсат билан шуғулланмайман. Аммо, Ўзбекистоннинг ҳозирги сиёсати тинчлик, тотувлик, иқтисодий барқарорлик йўлидир. Буни аввал ёлғон гаплар, уйдирмаларга учиб тушуниб етмаган, сенга ўхшаш матбуот вакилларини, Гдлянга ўхшаган депутатларни қўллаб-қувватлаган бошқа республикалардаги биринчи шахслар, раҳбарлар энди тушунишди.

Ҳозир сен Ўзбекистондаги мустаҳкам барқарорликни кўриб тишингни ғижирлатаётган, милкларингдан қон оқаётган бўлса керак. Ўзбекистон раҳбарияти барча адолатли ҳақли талабларни қаноатлантирди ва қонун тусига киритди. Бу эса бир халқни иккинчисига гижгижлаган айрим жамоат ташкилотлари раҳбарлари башарасини кўрсатиб қўйди.

Мен «Бирлик» раҳбари Пўлатовни яқинда кўрганман. У Компартиядан чиқарилгандан кейин Куйбишев туман комитетининг биринчи котиби кабинетида ўз партия билетини қайтариб беришни илтимос қилаётган эди. Ўша вақтдаги биринчи котиб А. Нўъмонов уни кабинетдан ҳайдаб чиқаришга мажбур бўлган эди. Бундай одамлар халқ тарафдори эмас, улар одамларнинг кайфиятларидан фойдаланиб, баландпарвоз гап-сўзлар ниқобига яшириниб ҳокимиятга интиладилар. Лекин уларнинг сиёсати ҳам сенинг сиёсатинг каби боши берк кўчадан иборат.

Қариндошларинг, яқинларнинг ҳозирги ишларингни кечиришармикан, билмайман. Аммо, кўпчилик юртдошларинг, турли миллат кишилари фикрини биламан. Уларнинг фикри менинг фикримга ўхшаш. Ўзбекистонда қонли фожиага йўл қўймаслик учун ҳамма ишни қиладиган маслакдошлар кўп. Биз Тожикистондаги фожиаларни кўрдик, у ердаги сценарийни кўрдик, бинобарин сен каби кишилар бундай фожиада қандай ўрин тутиши тушунарлидир.

Сен ўзинг қандай иш тутаётганингни тушунасанми? Сенинг ёзганларингдан вазият ёмонлашиб қолмайди, бизнинг бу ерда, сенинг собиқ ватанингда кечаётган ҳаётимизга ҳеч қандай таъсир қилмайди, мен буни биламан. Аммо, сен ҳозирги аҳволинг билан ном-нишонсиз йўқ бўлиб кетишга маҳкумсан. Сотқинлар қаерда ва қандай мақсадда фойдаланилмасин, уларнинг тақдири ҳамиша шундай бўлган».

Бу хатни Шерматова ёки Аъзамова олган. Бу хатга унинг муносабатини ҳам, у кўп ўзбекистонликлар, жумладан, менинг ўртоқларим ҳақида қандай гапларни айтаётганини ҳам биламан. Москва доираларида у кимга ва нима учун мурожаат қилаётганини ҳам биламан. Нима ҳам дердик, букрини гўр тўғрилайди. Бизни қўрқитаман, деб умид қилмасин. Биз у ўйлаган одамлардан эмасмиз. Яхшиси, ўзининг келажаги, ўз тақдири ҳақида ўйласин.

Барча халқлар ва барча миллатларни ҳамиша умумбашарий қоидалар бирлаштириб келган. Бундай қоидаларнинг энг асосийлари — ҳар бир хонадондаги тинчлик ва эсон-омонлик, ҳар бир оиладаги мўлчилик ва бахт-саодатдир. Агар умумий кучимиз билан ўз Ватанимизда — Ўзбекистонда ана шуни таъминлай олсак, бу билан ҳақли равишда фахрлана оламиз. Собиқ Иттифоқ ҳудудида тузилган бошқа давлатларнинг фуқаролари ҳам, шубҳасиз, буни бизнинг энг буюк ютуқларимиздан бири, деб қадрлайдилар. Чунки, республикада тинчлик ва осойишталик, барқарорлик — оилаларимиз хавфсизлигининг сақланишидир, бу хотиржам ишлаш, иқтисодий фаровонликка эришиш имкониятидир.

Мен бировга сажда қилма, деган қоида асосида яшайман. Акс ҳолда пушаймон қилишга тўғри келади, бу кўп марта тасдиқланган. Лекин мулоҳаза билан иш юритишга кўмаклашадиган, ақл-идрокнинг ҳушёрлигидан далолат берадиган, оддий кишиларнинг манфаатларига мос келадиган ҳамма нарсани қўллаб-қувватламаслик оқилона иш эмас. Мен Президент Каримовнинг сиёсатида дини, миллати ва эътиқодидан қатъи назар Ўзбекистонда яшайдиган ҳар бир кишига, ўз меҳнати ва сабр-бардоши билан фарзандларимиз учун тинч, фаровон хонадонни барпо этишига ҳисса қўшаётган ҳар бир кишига таъзим қилиш керак, деган гапларини жуда қадрлайман.

Маълумки, шарқ халқларининг нонга муносабати бутунлай бошқача. Бу заминда улғайган кишилар нон ушоғи ерга тушишига мутлақо йўл қўймайдилар. Агар ерга ушоқ тушганини кўрсалар, албатта уни олиб чангини пуфлаб, тозалайдилар. Бу фазилат ёшликдан сингдирилади, авлоддан-авлодга ўтади. Бу — муқаддас фазилат. Аммо шунга қарамай, ҳозир республикада барқарорлиқ, миллатлараро тотувлик ва фуқаролар осойишталиги биринчи ўринга қўйилди. Бунинг сабаби нимада? Сабаби шундаки, фақат фаровонлик ва осойишталикгина фарзандларни камол топтириш, пахта ва ўша муқаддас ҳисобланган нонни етиштириш, пўлат эритиш, уйларни барпо этиш имконини беради.

Ўзбекистонимиздаги тинчлик ва тотувлик эса бутун ўзбек халқининг, унда яшовчи барча аҳолининг донолиги, тотувлиги натижасидир.

Мен бу ҳақда шунинг учун ёзмоқдаманки, республикамизнинг собиқ Иттифоқ марказидаги «хайрихоҳлар» тўдасининг уринишлари республикада раҳбарлик даражасига кўтарила олмаган, юқори лавозим ва ҳокимиятни орзу қилаётган кишилар томонидан такрорланмоқда. Москвалик «хайрихоҳлар» Иттифоқ парчаланиб кетганидан сўнг ҳақиқий кучини йўқотди, лекин уларни шарманда қилиб чиқариб юборган давлатга зарар етказиш истагини йўқотгани йўқ. Улар ўз халқи фаровонлигига путур етказиш соҳасида ўзини синаб кўришга тайёр турган шахсларга бошпана бермоқдалар. Ана шу «омад кетидан қувганларни» фожиалар, тўкилган қонлар, вайроналар чўчитмаса, Москвада мадад беришларига умид қилишаётган бўлса, биз уларнинг қадр-қиммати қанчалигини яхши англаб олишимиз лозим.

Бинобарин, ҳаммамизнинг эсон-омонлигимизга асос бўлган юртимиздаги тинчлик ва барқарорликни кўз қорачиғидек асрашимиз ва ардоқлашимиз керак. Уларга муносиб жавоб беришга, кирдикорларини фош этишга ҳамиша тайёр туришимиз лозим.

В. ГАБРИЛЬЯН,
халқ депутатлари туман кенгашининг депутати, Тошкетдаги республика отчопарининг бош директори.

(«Правда Востока»нинг 1993 йил 8 июль сонидан).

Халқ амри-вожиб

«СОҒИШ» БОЗОРИ—ФАЙЗИЁБ

Сир эмас, бозор деса ҳозир кўпчиликнинг пешонаси тиришади. Аммо биз ҳикоя қилмоқчи бўлган янги бозорнинг пойқадами арзончиликка йўл очган бўлса ажабмас. Ахир, ҳозирги тақчиллик ўткинчи нарса-ку. Шу ёруғ умид туйғулари юракларга таскин беради...

Қисқаси, якшанба, яъни бозор куни Иштихон, Челак, ва Пайариқ туманлари чегарасида «Соғиш»га йўл олдим.

Азондаёқ у одамлар билан гавжум. Биринчи таассурот шу бўлдики, бу ердагиларнинг ҳаммаси самимий, илтифотли, қишлоқча оддий. «Молимни истасам ўн чандон ортиғига пуллайман» дейдиган нафси ўпқонлар учрамади. Ҳар қадамда тўкинчилик.

— Асли ўзим Пайариқ районидаги Вали қишлоғиданман, — дейди Х. Ғаффоров. — Ёшим 72 да. Гап шундаки, «Соғиш» бозори илгари ҳам мавжуд эди. Қўҳна «Ипак йўли» шу ердан ўтган. Ҳатто соҳибқирон Амир Темур ҳам юриш пайтида бу ерга қўниб ўтган дейишади. Бу ер — қутлуғ ва табаррук маскан.

Минг афсуски, йиллар давомида унинг дарвозалари тақка-тақ беркитилди. Биз, уни тиклаш учун кўп саъй-ҳаракат қилдик. Ниҳоят, ниятимиз амалга ошди. Шу бозор атрофининг ўзида 50 мингдан кўпроқ аҳоли яшайди. Буёғи Қурлисой, Оқтепасой ва Янгиқўрғон томонлардан ҳам бу ерга оқиб келувчилар кўп. Пайариқ туманида 7 та, Иштихонда 5 — 6, Челак туманида камида 3—4 хўжалик аҳолиси «Соғиш» бозори тикланганидан ғоят хурсанд. 70 мингдан кўпроқ аҳоли истиқомат қилаётган жойнинг энди ўз бозори бор! Бундан қувонмай бўладими?!

Раҳматилла Тошонов Иштихон туманининг Қулжамол қишлоғи меҳнат фахрийси экан.

— Аллоҳга минг шукрки, меҳнаткашларнинг фикри билан ҳисоблашадиган замон бўлди. Қадриятларимиз, урф-одатларимиз тиклана бошлади. «Соғиш» бозори яна халқимизга қайтди. Халқ амри вожиб. Меҳнаткашларнинг ҳақли талаби инобатга олинди.

Яқинда бу ерда ушоқ ва йирик шохли моллар сотиш ҳам йўлга қўйилди. Саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қиладиган дўконлар очилди. Овқатланиш, чойхона шахобчалари иш бошлади. Шунингдек, бозор ҳудудини кенгайтириш, савдо тармоқлари учун янги бинолар қуриш, янги ошхона ва чойхоналар очиш кўзда тутилмоқда. Тўрт тумандаги хўжаликларнинг раҳбарлари, бозор мутасаддилари бор имкониятни ишга солмоқдалар. «Соғиш» бозори тўкин, файзиёб бўлиб бормоқда.

Абдулла ТУРДИЕВ.

• НАЗМ ДАФТАРИДАН •

ДИЛ СЎЗИМ

Ҳар сафар янги иш куни бошланишидан олдин почтани кўздан кечириш одат тусига кириб қолган. Мен рўзномалар орасидан «Ўзбекистон овози»ни беихтиёр излаб қоламан. Унинг ҳар бир саҳифаси ҳаётга яқинлиги, халқчиллиги билан кўнглимизга ўрнашиб қолган. Мен ишонч билан айта оламанки, у бугун мустақил Ўзбекистонимизнинг бақувват истиқлолини яқинлаштиришда халқимизнинг ҳам кўзи, ҳам сўзи бўлиб хизмат қилмоқда.

Бугун муштарийлар билан учрашаётганимдан беҳад қувончдаман. Бу қувонч кўнглимга шундай бир илиқлик солаптики, онам — Ўзбекистоним, унинг Кундай нурафшон истиқлоли, шу истиқлолни яратувчи халқим, ўзим туғилиб ўсган Қорақалпоғистон элининг Орол офати қийинчиликларини бошидан кечираётган, уни дадил енгаётган, эртанги кунга оппоқ умидлар билан қараётган бағри кенг одамлари ҳақида яхши нарсалар ёзишимни юрак-юракдан ҳис қиляпман. Сизларга эзгулик, дунёнинг жами яхшиликларини тилагим келяпти.

Яхшиликларнинг барини йиғиб, улашгим келади бутун жаҳонга...

ОНА—ЮРТ

Майли ҳар ким ўз юртини
мақтасин дилдан,
Майли бургут кўзлаб учсин
баланд чўққини.
Боларилар қўнаверсин бир
гулга-гулдан,
Майли булбул ҳар чаманга
айтсин завқини.

Зарпечаклар қучиб ётган
баланд тоғинг йўқ,
Қумлар билан олишасан
минг йилдан буён.
Салқинларда роҳат қилиб
ётган чоғинг йўқ,
Дарахт экиб умринг ўтар
Қорақалпоғистон.

Майли, машҳур бўлмасанг ҳам
Лондон, Парижда,
Эрталаринг ҳар бир куни
мен учун шондир.
Ўз ўрнинг бор Ўзбекистон
харитасида,
Ўзбекистон эса менга бутун
жаҳондир...

* * *

«—Тоғли қишлоқларни бир кўрмабсизлар,
Салқин ҳаволари дардларга дармон.
Эҳ, ўша ерларда туғилмабсизлар,
Бу ерларнинг чанги, иссиғи ёмон...».

—Иссиғи қуёшдан чанги тупроқдан,
Дарахтлари биздан баланд бу юртнинг
Чанг туриб, иссиғи куйдирган вақтда,
Пахта униб-ўсса бахтимиз бутун.

Ҳар кимнинг ўз юрти ўзига Каъба,
Шу ердан оламни равшанроқ кўрдим.
Онам туғар бўлса агар қайтадан,
Мен яна Тўрткўлда туғилар эдим.

ҚУВОНЧ, ЯХШИЛИК, БАХТ...

Сен менинг қувончимсан,
Сени кўрсам қувонаман қизалоқлардай,
Сочларим қирқ ўрим қилиб баҳорда
Тол барглар таққаним ёдимга тушар.
(ироқи тахянинг жиякларида,
Нақш бўлиб ўйилиб қолди у кунлар)
Шу толларни севиб, сўзлашиб,
Ғадир-будир таналарини
Тез оқар ариқнинг лойқа сувига
Меҳр билан ювиб,
Ҳеч кимга айтмаган
Кўп сирларимни
Толларга айтганим ёдимга тушар.
Улар бари менинг қувончим эди.
Сен бугун уларни қалбга қайтардинг...
Сен яхшисан.
Жуда яхшисан,
Сени кўрсам дунёдаги жамики яхшилиқ
Тўплангандай бўлар менинг ёнимда.
Яхши сўзлар,
Яхши орзулар,
Яхши умид,
Яхши тилаклар
тошар қонимда.
Бу яхшиликларнинг барини йиғиб,
Улашгим келади бутун жаҳонга

Сени кўрсам...
...Сен бахтсан,
Сени кўрсам бахт нелигин аниқ биламан,
...Ойнинг юлдузларсиз,
Юлдузнинг ойсиз,
Яшай олмаслиги,
Осмоннинг бахти.
Қуёшнинг қувониб чиқиши,
Ёмғирнинг ёғиши,
Гулларнинг униши
дарахтларнинг узун бўйлари,
ва деҳқоннинг тоза уйлари,
тупроқнинг бахти.
Эл-юрт омонлиги,
Тинч фаравонлиги,
Дунёнинг бахти.
....Сенсиз яшай олмаслигим эса
Юрагим бахти.
Бахтдир...
Узоқ бир сафардан келган кишининг,
Йўқловчиси кўп бўлса.
Бахтдир...
дўстлар ҳеч бир изоҳсиз,
Бир-бирини тушуниб,
Гина-гудирсиз,
баҳри дилин очиб,
Чақ-чақ суҳбат қурса,
Кўнглини бўшатиб...
Бахтдир!
Менга эса...
Сенинг борлигинг,
Яхши одамлигинг
Бахтдир!

ЙЎЛЛАРИНГГА ЧИҚДИМ...

Мен сенга, сен менга керакмикансан.
Йўлларингга чиқдим келармикансан,
Хаёлми ё ҳамдард юракмикансан
Кеч пишар олманинг гуллаганидай.

Ғунчалар гул бўлди, йил бўлди ойлар,
Дарёга қўшилди ирмоқлар сойлар.
Парво қилмай ўтар гулгун чиройлар,
Сенинг келаман деб келмаганингдай.

Берган ваъдаларинг ёлғон бўлдими,
Яхши кўрганларинг ёмон бўлдими.
Қилган орзуларим армон бўлдими,
Сенинг биламан деб билмаганингдай.

Қирни Ватан қилдим мен қола-қола,
Ҳаяжонларимдан қизарди лола.
Шамоллар сўзида бир дардли нола,
Сенинг севаман деб севмаганингдай.

УЗОҚ-УЗОҚЛАРГА

Узоқ-узоқларга олиб кет мени,
Бизларни кузатиб борсин кенг осмон.
Кутиб олсин сокин ўтлоқзор туни,
Кўзлардан уйқуни ўчирсин армон.
Биз унда осуда суҳбат қурайлик,
Майсалар маст бўлсин сўзларимиздан,
Кенгликларга кўнгил ёзиб юрайлик,
Қўшиқлар туғилсин кўзларимизда.
Сўзлар ҳам, кўзлар ҳам қолсин ўтлоқда,
Кенгликлар бағрига тўлсин ҳаяжон.
Майсалар эгилиб ҳайрон сўроқда,
Тинчлари бузилиб солсинлар сурон.
Юлдузларда қолсин нигоҳларимиз,
Қайтиб келсак кутиб олар бегумон.
Қолдира олмайман фақат кўнглимни.
Уни бутун қилиб сенга берганман.
...Узоқ-узоқларга олиб кет мени...

март, 1984 йил.

СЕН КЕЛАСАН

Сен келасан бугун ардоқлим менинг,
Дунё қувончларин бирдан уқаман.
Олдингга чиқади аввал севинчим,
Сўнг гулларга ўхшаб ўзим чиқаман.

Соғинчларим эса кўзимга тошар,
Уни топшираман нигоҳларингга.
Нигоҳларинг менинг кўнглимда яшаб,
Умр қўшаверар қисқа умримга.

Сен келасан бугун... узун тунларда,
Отмай кетган тонглар бўлади ёлғон.
Бу бахтга юрагим ишонтирмаса,
Кўзларим айтади сен унга ишон.

Ҳаётда кўпчилик ичидан сени,
Менга топиб берган шу кўзлар ахир.
Бугун сен келасан қувонтириб мени,
Кетсанг шу қувончинг ранглари қолур...
Сен келасан бугун ардоқлим, менинг...

КЕНГАЙ ДАРЁМ УФҚЛАР ҚАДАР...

Нечун осмон безовта бугун,
Рангги ўчди ойнинг бутун тун.
Кенгликларда инградн шамол,
Дилга ботди тош каби хаёл.
Ўзин ҳар ён ташлаб юлдузлар,
Тинчсизланиб неларни излар!
...Орол кундан кунга тортилар,
Айбни дарё, тоғга ортдилар.
Сукунатда қотган тошлар ҳам,
Дарё суви камаяр кам-кам.
Қоратоллар бошини эгар,
Нозик шоҳлар тупроққа тегар.
Гул ғунчалар лабида ҳасрат,
Уфқларда ғамгин бир сурат.
Кўзларимга аксини чизар,
Кўнгил оғир қуфлатни сезар...
Сўлиб борар тераклар, толлар,
Оғриқлардан инграр шамоллар...
...Ялинаман тўл шому-саҳар,
Кенгай дарём уфқлар қадар.
Жайхунлигинг қайтмаса сенинг,
Умри тугаб қолар бу юртнинг.
Боласидан айрилган она,
Кўнгли каби бўлиб вайрона.
Орол онанг — онангга шошил,
Тўлқинларинг тезлиги ошсин.
Жоним дарём ол кўз ёшларим,
Эгилмасин эл-юрт бошлари...

* * *

Ҳар тонг отган сайин янги кун кириб,
Мен учун янгидан кашф бўлар умр.
Кеча ўлган бўлсам қайси бир гапдан,
Қайси бир азобдан тирилар сабр.

Тиниқ нигоҳларим хиралашгандай,
Иккиюзлиларнинг бир мийиғидан.
Бардош-у-сабримга тилайман тўзим,
Ҳақиқат ва ёлғон оралиғида...

Гулистон МАТЁҚУБОВА.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

● Бухоро дон маҳсулотлари комбинатининг меҳнат жамоаси Швейцариянинг «Бюльер» фирмаси билан ҳамкорликни яхши йўлга қўйган.

Яқинда фирма мутахассисларининг тавсиясига кўра корхона қозонхонаси, иккита маҳсулот сақланадиган омбор, бошқа ишлаб чиқариш ва ёрдамчи биноларда катта таъмирлаш ишлари бажарилиб, улар замонавий ускуналар билан жиҳозланди.

Ўзаро ҳамкорлик туфайли дон маҳсулотлари сифати ошиб, ишлаб чиқариш ҳажми кўпайди.

ЧЎЛҚУВАРЛАР ҲАҚИДА ФИЛЬМ

● Ўзбекистон Республикаси ҳужжатли ва илмий оммабоп фильмлар студияси ижодий гуруҳи Қарши чўли ҳақидаги фильм яра тишга киришди. Фильм Қарши даштини ўзлаштирилиши бошланганлигининг 30 йиллигига бағишланади. У постановкачи режиссёр, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Д. Салимов раҳбарлигида суратга олинмоқда.

— Ярим соатли тўла метражли фильмда Қарши дашти бунёдкорларининг қаҳрамонона меҳнати солномаси ўз ифодасини топади, — дейди фильм сценарийси муаллифи журналист О. Шатуновский. — Чўлни ўзлаштириш билан боғлиқ тарихий материаллардан ҳам кенг фойдаланилди. Фильмни суратга олишга қисқа вақт ажратилган. У август ойида тайёр бўлиши керак. Сарф-харажатларни республика сув хўжалиги қурилиши концерни ўз зиммасига олган.

М. КАРОМОВ,

ТУРКИЯДА БЎЛИБ ҚАЙТИШДИ

● Ўзбекистон Республикаси билан Туркия давлати ўртасидаги иқтисодий ва ўзаро ҳамкорлик алоқалари, қардошлик ва дўстлик риштлари тобора мустаҳкамланиб, равнақ топмоқда.

Кўҳна воҳада туркиялик ишбилармон ва тадбиркорлар ёрдамида қўшма корхоналар вужудга келтирилмоқда. Хоразмлик ўнлаб йигит-қизлар Туркиянинг турли шаҳарларидаги билим юртларида таҳсил кўришмоқда. Урганч шаҳрида эса турк лицейи фаолият кўрсатмоқда. Бунда 100 нафар йигитча таълим олаётир. Бу Хоразм билан Туркиянинг Конья вилояти ўртасида қарор топаётган ўзаро биродарлик алоқаларининг дастлабки самараларидир.

Хоразм ҳокими Маркс Жуманиёзов раҳбарлигидаги вилоят делегацияси яқинда Туркиянинг ана шу шаҳрида расмий сафарда бўлиб қайтишди. Улар Конья вилоятида меҳнаткашлар билан бир неча учрашув ва мулоқотлар ўтказишди. Диққатга сазовор жойларини томоша қилишди.

Хоразм ҳокими вилоят парламентида нутқ сўзлади. Сафар чоғида икки ўлка ўртасида ўзаро дўстлик, ҳамкорлик ҳамда биродарлашув шартномалари имзоланди.

Э. МАДРАҲИМОВ.

Ғ. ХАЙДАРОВ, М. ИНОМОВ

Тожикистон: халқ фожиаси ва дард-алами

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Бироқ, нега сизни сессияга таклиф қилишмади? Ахир Сиз қонуний сайланган, автоматлар тақдиди остида истеъфога чиқишга мажбур бўлган раҳбарсиз-ку?

— Менинг ўзим ҳам шунга ҳайронман. Ахир, оддий одоб, қолаверса, Президентга ҳурмат деган нарса ҳам бўлиши керак-ку. Ишонаманки, ноиблар буни тушуниб етишади. Менинг халқ вакилларига айтадиган гапларим бор. Мен ҳеч бир нарсадан ўзимни айбдор деб ҳисобламайман...

Ҳатто ҳозир ҳам у ҳеч нарсани тушунмабди, англаб етмабди.

Собиқ Иттифоқнинг узоқ йиллик тарихида, умуман ҳозирги мустақил республикалар тарихида ҳам Хўжанд яқинида бўлиб ўтган бу узоқ чўзилган ва кескин сессияга ўхшайдиганини топиш маҳол. Мазкур сессия давомида ҳамма нарсани кўриш мумкин эди: айблашлар, танбеҳлар. залдан намойишкорона чиқиб кетишлар, сўкишлар ва ҳатто... кўзёшларни ҳам! Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас-да! Ўн минглаб кишилар ҳалок бўлди, юз минглаб кишилар уй-жойидан, Ватанидан маҳрум бўлдилар...

Сессия арафасида, аниқроғи, у очиқ деб эълон этилгач, ҳар бир томон ўзига «очко» ишлашга ҳаракат қила бошлади. 24 октябрь куни ўз отряди билан Душанбени қўлга олиш учун ҳамла қилиб кўрган, собиқ етакчи Сафарали Кенжаев шундай деди: «Биз ҳужум билан пойтахтни олмоқчи бўлиб Искандаровга тазйиқ ўтказмаганимизда сессия чақирилмаган бўлур эди».

Қозикалон ҳам бундан четда қолмади. Маълум бўлишича, 18 ноябрь куни у Москвада Эрон элчихонасида бўлган. Нима учун у айнан ўша ерга борган? Шунинг учунки, Эрон авиакомпаниясининг Боку орқали тўғри Теҳронга борадиган рейслари мавжуд. Душанбе телевидениесида дафъатан пайдо бўлиб қолган Хўжа Акбар Тўражонзода шундай баёнот берди: сессия қуролли тазйиқ остида ўтказилмоқда, мен ва мен каби «ҳақиқий тожик» бўлган кишиларга унда иштирок этиш ўз ҳаётини ўлим хавфи остига қўйиш демакдир.

Қизиқ деталь: қозикалоннинг баёнотидан кейин, сухандон йигит, кўзини қоғоздан узмасдан унда ёзилган матнни ўқиб эшиттирди. «Зарур бўлиб қолса, бизнинг отрядларимиз Ҳисор водийсини 4 соат ичида тозалаб чиқади». Энди бу ҳақиқий талваса эди.

Аммо ақидапарастларнинг ҳар қандай тазйиқларидан қатъи назар, сессия давом этарди. Акбаршо Искандаров залдагиларнинг авзоига қараб, ўзининг етакчилик ўрнини йўқотганини ҳис қилди! А. Искандаровни ишдан олиш овозга қўйилганида, «қарши» овоз бўлгани ҳолдай ноибларнинг аксарият қисми, яъни — бир юз қирқ бир киши «тоғликлар вакили»ни Тожикистон Олий Кенгаши раислигидан олиб ташлаш учун овоз берди.

Акбаршо Искандаровнинг бу ерда қиладиган бошқа иши қолмаганди. «Лаъли Бадахшон» вакили, қозикалон томонидан фаол қўллав-қувватланувчи бу

концернини бошқарди, унинг ишбилармонлар орасида ҳар томонлама ва мустаҳкам алоқалари мавжуд. — Агар биродарларимиз, айниқса Россия, Ўзбекистон ва Қозоғистон бизга ёрдам кўрсатмаганида, Тожикистондаги оммавий терророрнинг оқибатлари янада даҳшатлироқ бўлар эди, — дейди Э. Раҳмонов. — Республика ўз тараққиёти даражасидан бир неча ўн йиллар ортга чекиниб кетди. Ҳар томонлама путурдан кетган қишлоқ хўжалигимизни қайта тиклаш ёлғиз ўзимизнинг қўлимиздан келиши даргумон. Ҳозирги энг асосий вазифа—қон тўкишни тўхтатиш, миллий келишувга эришиш, қуролларни йиғиштириб олиш, қочоқларни қайтариш, аҳолининг у ёқдан-бу ёққа кўчиб юришига чек қўйиш. Буларнинг барчаси бизлардан катта куч талаб қилади. Бироқ бундан бошқа йўл ҳам йўқ!

Тожикистон Республикасининг ўн олтинчи сессияси муҳим қарорларни қабул қилди. Улар орасида энг асосий қарорлардан — низолар авж олиб кетган ҳудудга тинчлик қўшинларини киритишни сўраб Ҳамдўстлик мамлакатларига мурожаат қилиш ҳақидаги, миллий армия тузишга киришиш ҳақидаги, чегарани мустаҳкамлаш ҳақидаги қарорларни кўрсатиш мумкин. Россия ҳукуматидан Тожикистон Республикаси ҳудудида 201-мото-ўқчи дивизиясини қолдиришни сўраш ҳақида қарор қабул қилишди.

Декабрь ойида Ўзбекистон ва Қозоғистон Республикалари Олий Кенгашларининг сессиялари биродар Тожикистон Республикаси парламентининг фуқаролар тинчлиги ва осойишталигини сақлаш учун ҳарбий қисмлар киритиш борасидаги илтимосини қондириш тўғрисида қарор чиқарди. Қўшни мамлакатларнинг халқ ноиблари якдил шундай қарорга келдилар: халқ бошига қонли хунрезлик ва зўравонлик келтирувчи ақидапарастликка қарши ҳамма бир бўлиб, ҳамжиҳат бўлиб кураш олиб бормоғи керак.

ХОТИМА ЎРНИДА

...Назаримизда шу билан нуқта қўйса бўладигандек туюлган эди. Лекин бунга ҳали эрта. Тожикистондаги фуқаролар уруши, турли маълумотларга қараганда, 50—70 минг кишининг ҳаётига зомин бўлди. Ўлдирилган кишиларнинг сонини ҳозирча ҳеч ким аниқ айтолмайди. Жумҳуриятда жуда катта миқдорда қурол-яроғ, яъни 20 мингдан 80 минггача «милтиқ» тўпланиб қолди. Гарчи ҳозирги пайтда ҳукумат қўшинлари қурол-яроқларни тортиб олаётган бўлса-да, гарчи бу борада жуда қаттиқ қарорлар чиққан эрса-да, «замбараклар»ни топширишга уринишмаяпти. «Калашников»нинг вазифаси эса ҳали ҳам ўша — одам ўлдириш!

Ушбу китобда Тожикистондаги даҳшатли фожиага нималар сабаб бўлганлиги хусусидаги савол бир неча бор тилга олинди. Қонли фуқаролар урушига олиб келган шарт-шароитлар тўғрисида анча батафсил ҳикоя қилиб берилди. Лекин бари бир, воқеаларнинг

шахс, шу тариқа сиёсий инқирозга юз тутди ва ўз она юртига равона бўлди.

Мамлакатга янги раҳбар — чигал тугунни еча биладиган етакчи керак. Парламент етакчиси қилиб 40 ёшли Эмомали Раҳмонов сайланди. У Кўлоб вилоят ижроқўмининг раиси бўлиб ишларди. Ижроқўм раиси лавозимига келганига ҳам атиги бир ой бўлганди холос, бунгача эса давлат хўжалигини бошқарарди. Кўплаб четдан келган кузатувчиларни парламент янги раҳбарининг мансаб пиллапояларидан бу қадар ақл бовар қилмас даражада юксалиб кетиши ҳайратга соларди. Бироқ, Тожикистон халқ ноиблари бу борада бошқача фикрда эдилар.

«Сиёсий тажрибасининг камлигига қарамасдан Эмомали Раҳмонов ,ўзининг бу камчилигини уддабуронлик ва қатъийлик билан, фикрларидаги мулоҳазакорлик билан, ҳатто керак ўринларда — қаттиққўллик билан тўлдириб туради». Парламент аъзолари томонидан ўз етакчиларига берилган ушбу тавсиф, унинг энг асосий хислатларини етарли даражада тўлақонли ифодалайди. Э. Раҳмонов ҳозирнинг ўзидаёқ, мухолафат билан сичқон-мушук ўйнаб ўтирмаслигини амалда исбот қилди. Бинобарин, у ўзига берилган ҳокимият — осмондан ёғилган чалпак эмаслигини ҳам яхши англайди. Кўпчилик унинг ўтмишини кавлаштиришга интилиб кўрди. Эмишки, у бир пайтлар партократ бўлган. Бироқ бу бўлмағур гап. Янги етакчи — асли хўжалик одами, у ҳеч қачон ҳокимият ишларига, ҳатто ҳокимият теварагидаги кишиларга ҳам яқин йўламаган.

Шундай бўлса-да, аксарият кузатувчилар учун Э. Раҳмоновнинг бундай катта лавозимга сайланиши кутилмаган ҳол бўлди. Бунга бир неча сабаб мавжуд. Раҳмонов азалий анъанани бузди, ахир неча йиллардан буён Республика раҳбариятини Ленинободдан чиққан кишилар бошқариб келишган эди-да. Э. Раҳмонов эса кўлоблик. Бунда кўлобликларнинг ислом ақидапарастларига қарши нафрати, ўз рақибларига нисбатан муваффақиятли ҳаракатлари асосий омил бўлди. Қолаверса, Э. Раҳмоновнинг ўзи ҳам ривожланишнинг ақидапарастларча усулига тамоман қарши. У мусулмон динини ҳурмат қилади, оддий кишиларнинг қайғу-ташвишларини тўғри тушунади. Аммо бу раҳбар ислом дини билан унинг бузилган шакли — ақидапарастлик ўртасидаги фарқни ҳам кескин ажрата билади. Янги раҳбар — Ҳамдўстлик мамлакатлари, биринчи галда Россия, Қозоғистон, Ўзбекистон билан ўзаро муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тарафдори.

Олий Кенгаш Раиси лавозимига бошқа номзодлар ҳам бормиди? Албатта! Асосий даъвогарлардан бири — Тожикистон Бош вазири Абдумалик Абдуллажонов эди. У Искандаров даврида Бош вазир қилиб тайинланганди. Раҳмонов раҳбарлигида ҳам ўз лавозимида қолди. А. Абдуллажонов — Ленинобод вилоятидан. Ўз даврида у нон маҳсулотлари вазири эди, кейинчалик «Нон»

тадрижий ривожига қарамай, фуқаролар урушининг олдини олиш мумкин эди.

Бугунги кунда ҳар бир суверен давлат ўзининг ривожланиш йўлини танлаб олмоқда. Бу йўл халқнинг орзуумидларига монанд бўлиши, унинг тарихига, ўзига хос жиҳатларига ва маҳаллий шароитларга таяниши керак. Китобда тасвирланган воқеалар шуни кўрсатадики, бу борада қатъият ва ҳушёрлик зарурдир. Сиёсий лўттибозларнинг ноғорасига ўйнаш ярамайди, чунки улар шахсий нафсониятларини қондириш йўлида мамлакатни кўзланган мақсаддан чалғитишга, халқни ғам-алам ва жудоликларга гирифтор этишга қодирдирлар.

Ақидапарастлар маккорона ниятларини амалга ошириш учун ёш мустақил давлат тарихидаги мураккаб даврни, яъни эски тузум устунлари қулаб тушиб, янгисининг қурилиши эндигина бошланаётган даврни танлаб олдилар. Халқ раҳбарликни ишониб топширган ҳукумат эса синовларга бардош бера олмади, ўзининг буткул нотавонлигини, уқувсизлигини кўрсатди. У вазиятни ўз назорати остига ололмади, ён беришлар ва муросачилик йўлидан борди, тушкунликда қолиб мухолафат томонидан улоқтириб ташланди.

Тоғли ўлкадаги қонли воқеалар яна бир карра шуни яққол кўрсатдики, яхши, демократик қонунларни яратишнинг ўзи камлик қилади. Биринчи навбатда, барча фуқароларнинг ана шу қонунларга қатъий риоя қилишига эришиш лозим. Бунинг учун эса қаттиққўл, ўзига ишонган ҳокимият зарур. Қонунсизлик Тожикистонда ўзбошимчаликка, бегуноҳ кишиларнинкг ҳалокатига олиб келди.

Баландпарвоз шиорларни илгари суриб, одамларнинг энг нозик ҳис-туйғулари билан ўйнашган ақидапарастлар уларни ҳаётий муаммолардан четга тортдилар, қурол-яроғ олишга мажбур этдилар.

Тожикистондаги воқеалар шу нарсани яққол намойиш қилдики, Марказий Осиё минтақасида бозор иқтисодиётига ўтиш босқичма-босқич, кўкларга кўтариб мақталган «сакрашлар»сиз ва «пойгалар»сиз амалга оширилиши лозим. Ақидапарастлар эса инқилобий мақсадга мувофиқлик тамойили бўйича ва қонли террор ёрдамида қадимги заминда «Эрон типидаги давлат» барпо этишни истаган эдилар. Улар бу ниятларига эриша олмади. Зеро бундай бўлиши мумкин эмасди ҳам. Халқ мутаассиблар ортидан эргашмай қўйди. Бироқ озодлик тожиклар учун ғоят қимматга тушди.

Тожикистон фожиаси миллионлаб кишилар учун ҳам, ҳар биримиз учун ҳам даҳшатли ва огоҳлантирувчи сабоқ бўлиб хизмат қилиши лозим. Бинобарин, яхши хотима билан тугайдиган сўнгги саҳифа битилишига ҳали эрта. Воқелик шунақа!

(Китоб қисқартирилган ҳолда эълон қилинди).

• *Табиат ва инсон*

ЖАННАТНИ ҲАМ АСРАШ КЕРАК

Табиат фидойиси, Самарқанд туман табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раиси Соли ака Ғофуров борлиқ ва инсон ўртасидаги муносабатлар хусусида куйиниб сўзлайди:

— Биласизми, ука, биз йиллар давомида юртимиз билан жаннатмакон, серқуёш, саховатли ўлка, деб ғурурланиб келдик. Аммо ана шу жаннатни ҳам асраш кераклигини унутиб қўйдик.

— Демак энди ўша хатоларни тузатиш лозим?

— Нимасини айтасиз, тузатиш у ёқда турсин, айрим кишилар, раҳбарлар ҳали ҳам табиатга ҳурматсизларча муносабатда бўлмоқдалар. Нафс йўлида қонундан ҳам, виждонидан ҳам қўрқмайдиганлар бор экан...

Соли ака бир-иккита рақам келтирдилар. Кейинги бир ярим йил ичида 230 марта текшириш ўтказилган. Район қўмитаси аъзолари ана шу текшириш якунига кўра 60 айбдор шахсга, асосан раҳбарларга жарима солишган. Юз нафар шахс огоҳлантирилган. Атроф-муҳитни булғаётган корхоналардан бештасини ёпиш ҳақида район ҳокимлигига тақдимнома берилди.

Халқимизда ариқ сувига тупурмаслик керак, деган гап бежиз айтилмаган. Илгари шунга риоя қилишган. Аммо ҳозир ариқларга корхоналар, хўжаликлар чиқинди сувини оқизиб қўйган. Ажабо, бу қадар бағритошлик қайдан пайдо бўлди экан?

Шуниси қувончлики, қўмита аъзолари район ҳокимлиги ёрдамида одамларда табиат бойликларига нисбатан меҳр-муҳаббат уйғотиш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Кейинги бир йил ичида ҳокимлик мажлисларида табиат муҳофазасига оид 15 та масала кўриб чиқилди.

— Бизнинг вазифамиз фақат текширишу, айбдорларга жарима солиш эмас, балки одамларда табиатга нисбатан ҳурмат ҳиссини кучайтиришдир, — дейди Соли ака.

Туманда айнан шундай иш тутилмоқда. Масалан, Ўрташиқ қишлоғи тоза ичимлик суви билан таъминланди. Қишлоқнинг ўртасидан ўтувчи ариқ тозаланди. Ариқ бўйидаги 6 та хонадон бошқа ерга кўчирилди. Чунки бу ҳовлилардан чиққан чиқиндилар тўғри ариққа тушарди.

Дарғом каналининг тепа қисмида жуда катта аҳлатхона бўлиб, бутун атрофнинг ҳавосини бузиб турарди. Қўмита аъзолари ташаббуси билан ахлатхона узоқроқ жойга кўчирилди ва унинг ўрни тозаланиб, тартибга келтирилиб «Мароқанд» бозори ташкил этилди. Ҳозир бу ерда кенг миқёсда ободончилик ишлари олиб борилмоқда.

Дарғом атрофидаги кўплаб корхоналар чиқиндиси, Ёшлик қўрғони оқоваси каналга тўғрилаб қўйилган эди. Жарима билан иш битавермагач, ҳокимлик ёрдамида бу оқоваларни Самарқанд шаҳар канализация тармоғига улашга эришилди. Қўмита аъзолари Илонсой, Оқбўйра, Оҳалик, Миронкўл тоғолди ҳудудларидаги тош, шағал, қумларни ташкилот ва аҳоли томонидан тартибли равишда ковлаб олинишини ҳам назорат қилиб бормоқдалар.

Хуллас, Самарқанд туманининг табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси фаоллари ўлкамиз табиатини асраб-авайлашга, уни янада кўркам, чиройли қилишга интилмоқдалар.

Т. ФАРМОНОВ.

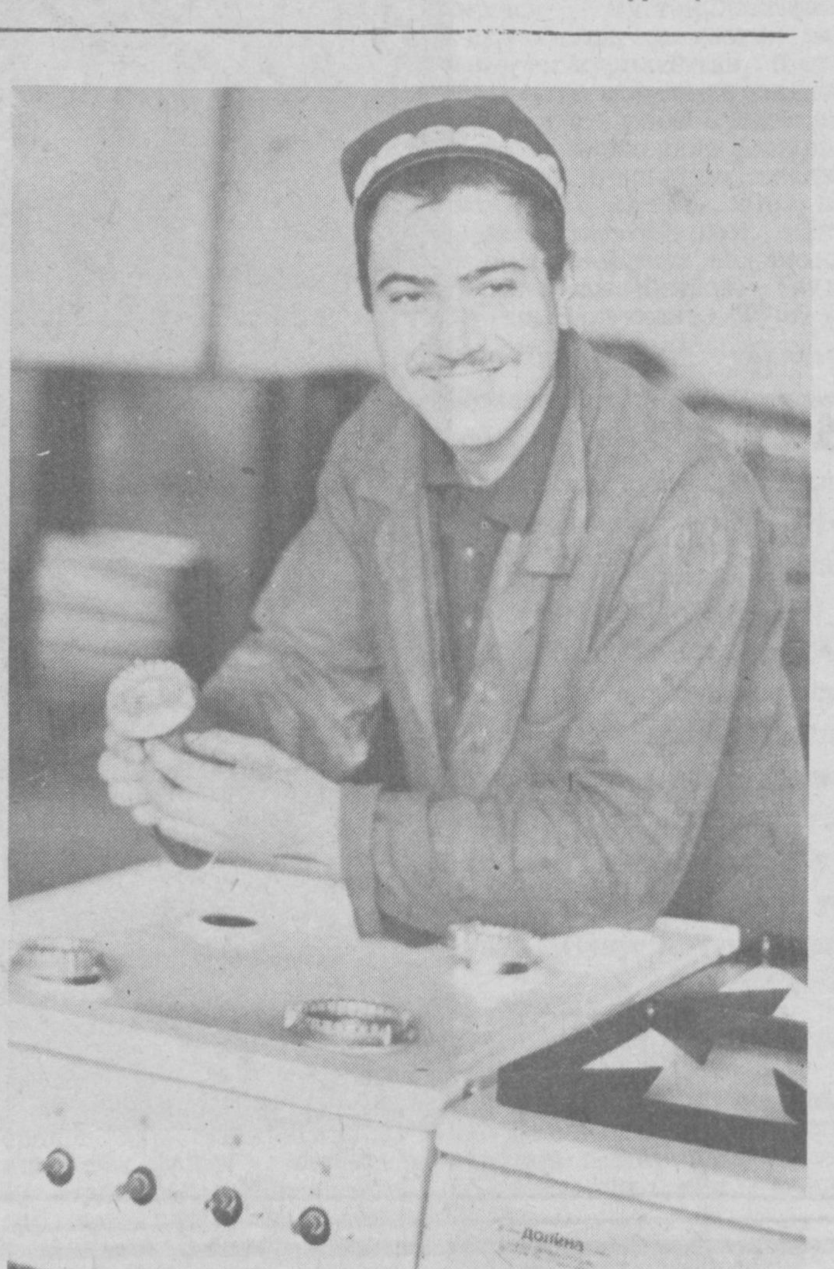

ОДАМЛАР МАМНУН

Уйчи районидаги халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган тажриба-синов заводида тайёрланган маҳсулотлар халқимизга манзур бўлмоқда. Бу ерда 17 хил халқ истеъмоли моллари тайёрланаётир. Айниқса бу ерда газ плиталари тайёрлаш йўлга қўйилгани қувончли бўлди. Айни пайтда заводда ойига 500 дан зиёд «Олтин водий» деб номланган газ плиталари ишлаб чиқарилаётир. Бу маҳсулотлар аҳолига қулайлик туғдирмоқда.

Суратда: газ плиталарини йиғиш цехи ишчиси Шавкатжон Раҳматов.

Камолиддин ЮСУПОВ олган сурат.

● Шерободда қариялар дам олиш ва даволаниш маркази қуриб битказилди. Тумандаги 3-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари маблағ ва материалларнинг танқислашиб бораётгани, нарх-навонинг кун сайин ўзгаришига қарамай, ҳар бир ғиштга жило бериб, сифатли ишладилар.

ҚАРИЯЛАРГА СИЙЛОВ

— Вилоятимизда ягона бўлган қариялар уйи 371 ўринли —дейди, Шеробод тумани ҳокимининг ўринбосари Ғ. Бўриев. — Йўлланма билан 24 кун дам олинади. Қарияларга бепул ва намунали хизмат кўрсатиш учун шарт-шароит муҳайё. Қариясини сийлаган юрт хосиятли юрт бўлади, деган ҳикмат ижобат бўлгани ҳаммага маъқул тушмоқда.

О. УСАНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

• ШАХМАТ

МУКОФОТЛИ ЎРИНЛАР

⊙ Бугун Рўзимат Ғойибов хотирасига бағишлаб ўтказилаётган халқаро мусобақа якунланади.

Совриндорлик баҳсида шахматчилар икки гуруҳга бўлинган. «Б» гуруҳида, 52 нафар шахматчи ўзаро баҳслашди. Бу гуруҳда қаршилик спорт устаси Акрам Жўраевнинг омади келди. У етти имкониятдан 6,5 та очко тўплаб, муваффақият қозонди. Унга ғолиб сифатида 25 минг сўм пул мукофоти бериладиган бўлди. Шунча имкониятдан 6 та очко тўплаган чироқчилик Бўри Саидов иккинчи ўринни олиб, 20 минг сўмлик пул мукофотига сазовор бўлди. Учинчи ва тўртинчи ўринларни олган олмалиқлик Валерий Аъзамов, бухоролик Баҳриддин Сатторовлар ҳам тегишлича соврин эгаси бўлишади.

«А» гуруҳи иштирокчилари ўртасида давом этаётган муросасиз баҳслар эса бугун якунланади. Саккизинчи тур ўйинларидан кейин бухоролик Сергей Нодирхонов 6,5 та очко билан пешқадамлик қилмоқда. 6 тадан очко тўплаган тошкентлик Тоҳир Воҳидов билан Сайдали Йўлдошевлар совринли ўринларга асосий даъвогарлардан бўлиб туришибди. Мусобақада Қашқадарё шахматчилари ҳам маҳорат кўрсатишга ҳаракат қилишмоқда. Чунончи, Раим Ражабовнинг омади келса ажабмас. Ҳозирча у 6 та очко тўплаган. Бордию сўнгги учрашувда яна ярим очкони қўлга киритса мусобақа низомига кўра спорт устаси номини олиши мумкин. Халқаро мусобақа мухлисларда яхши таассурот қолдирмоқда.

«Ўзбекистон овози» мухбири.

• *Шифокорлар ҳақида ҳикоялар*

ИНТИЛГАНГА ТОЛЕ ЁР

Почтальон келтирган газеталар орасидаги хат шифокорнинг диққатини тортди.

«Ассалому алайкум, укам, Жуманазар!

Мен ва бутун оилам сиздан бир умр миннатдормиз. Сизнинг «Халқ табобати маркази» шифохонангизда даволаниб, кўп йиллардан буён қийналиб келаётган жигар ва бошқа ички касалликлардан фориғ бўлдим. Сизни бутун умр миннатдорчилик билан эслаб юраман.

Сизга камоли эҳтиром билан РЎЗИЕВА Ширинхон.

Сурхондарё вилояти, Узун райони».

Жуманазарга бундай миннатдорчилик мактублари, шошилинчномалар тез-тез келиб туради.

...Ўшанда Жуманазар Аминов «Халқ табобати маркази» ташкил этиш учун елиб-югурганда кўпчилик бошқача назар билан қаради. Аммо узоқни кўра оладиган раҳбарлар ҳам оз эмас. Шаҳрихон шаҳар тиббий бирлашмаси бош врачи Одилжон Мирзаев Жуманазарни ҳар томонлама қўллаб-қувватлади. У ташкил этмоқчи бўлган марказ учун даволаш хонаси, кундузги шифохон мақсадида ўрин ажратиб берди. Малакали тиббий ходимлар жалб этилди, хуллас тўқсонинчи йилда Шаҳрихонда биринчи бўлиб «Халқ табобати маркази» фаолият кўрсата бошлади. Шифохонанинг бошқаларидан фарқи шундаки, бу ерда беморларни даволашда ота-боболаримиз қўлланган самарали ва арзон шифобахш гиёҳлар ҳамда қадимий усуллардан фойдаланилади.

Қисқа фурсатда марказнинг довруғи бошқа районларга ҳам тарқалди. Ҳозир Ўш, Самарқанд, Хоразм ва бошқа жойлардан ҳам беморлар келиб, бу ерда даволанмоқдалар.

— Марказимиз бугунги кун учун самарали ва қулай даволаниш масканидир, — дейди Жуманазар Аминов. — Ота-боболаримиз ҳеч қандай кимёвий дориларсиз беморларни даволаганлар. Табиий организм учун табиий дори-дармон бўлиши керак. Албатта, кимёвий дорилар асоратсиз бўлмайди. Бунинг устига уларнинг нархи кундан-кунга қимматлашяпти. Топиш ҳам амри маҳол. Бундай шароитда бизнинг даволаш усулимиз беморлар учун жуда қулай.

Яқинда «Халқ табобати маркази» поликлиникага айлантирилди. Энди марказнинг иш фаолияти ҳам кенгайтирилмоқда. Ҳозирги кунда мазкур шифо масканида беморларга 15 тур бўйича пуллик тиббий хизмат кўрсатиляпти. Айниқса, иридодиогнастика, игна, асалари чақтириш, зулук қўйиш, шифобахш гиёҳлар, мўмиё, парҳезли очлик билан даволаш хизматларидан беморлар мамнун бўлишмоқда. Шунингдек, умумий, нуқтали уқалаш, ўғил болаларни суннат қилиш, сауна-терапия ва бошқа самарали усуллар ҳам қўлланиляпти. Марказда беморлар учун барча шарт-шароитлар муҳайё.

Маъруфжон ҒОЗИЕВ,
Шаҳрихон маҳаллий радиоэшиттириш муҳаррири.

ЎҚУВЧИНИНГ КИТОБИ

● Урганч туманидаги Ғайбу қишлоғида оддий қурувчи оиласида туғилиб ўсган Ш. Мустафоев биринчи синфга қадам қўйганидан буён шеър ёзишни машқ қила бошлаган эди.

Шу-шу илоҳий шавқ уни бир зум ҳам тарк этмади. Шуҳрат қаттиқ машқ қилди, изланди. Устозлардан, уларнинг китобларидан сабоқ олди. Шоир М. Абдулҳакимов 8 яшарлигидан буён устозлик ва мураббийлик қилмоқда.

Узоқ изланишлар ўзининг илк самарасини берди. Урганч шаҳридаги «Мураббий» деб аталган нашриёт матбаа ва китоб савдоси бирлашмаси Огаҳий номидаги адабиёт лицейини куни-кеча туғаллаб, қўлига етуклик гувоҳномаси олган ёш шоир Ш. Мустафоевнинг биринчи шеърлар китобини ўқувчиларга туҳфа қилди. Республика болалар жамғармасида Хоразм вилояти бўлими тавсиясига кўра 5 минг нусхада чоп этилган ва «Ёрилтошнинг кулгуси» деб аталган, 40 га яқин шеърни жамлаган бу китоб Шуҳратжоннинг ҳам ўз жажжи укаларига муносиб совғасидир.

Адабиётга қўйган илк қадаминг қутлуғ, шеърият осмонидаги парвозинг эса юксак бўлаверсин, Шуҳратжон!

Э. МАДРАҲИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИИВ ХАБАР ҚИЛАДИ

Республикамиз Ички ишлар вазирлиги томонидан истеъмол бозорини барқарорлаштириш бўйича олиб борилаётган тадбирлар муттасил давом этмоқда. Ўз нафси йўлида юртимиз номини «туя» қилишдан ҳам қайтмайдиган нопок кимсаларга қарши аёвсиз кураш сира сусайгани йўқ. Яқинда давлат мулкини талон-торож қилиш бўйича 11 та, харидорларни алдаш ва улар ҳақидан уриб қолган 7 факт ҳамда нопок савдо ходимларининг 2 миллион 247100 сўмлик ҳар хил энг зарур бўлган халқ истеъмоли молларини ғайриқонуний равишда очиқ савдодан яшириб қуйгани аниқланди. 15 та чайқовчилик ҳолатлари аниқланиб, улардан 289600 сўмлик турли хил ашёвий далиллар ва пуллар тортиб олинди.

Жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича ўтказилаётган чора-тадбирлар натижасида дайдилик қилган 37 шахс, ичиб жамоат жойларида гандираклаб юрган 373 маст киши, ширакайф бўлиб техника рулига ўтирган 85 ҳайдовчи ушланди. Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлиги учун 4126 ҳайдовчига қайднома тўлдирилди. Ўғирлик қилган 81 «эгриқўл» ва майда безорилиги учун 52 шахс ушланди. Шунингдек, паспорт қоидаларини бузган 996 фуқаронинг ҳам «иши» ички ишлар идораларига тушди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ички бозорни ҳимоя қилиш қарорларини бажариш бўйича ўтказилаётган тадбирлар туфайли республика ташқарисига умумий нархдаги 6.610938 сўмлик халқ истеъмоли молларининг рухсатсиз олиб чиқиб кетилаётганлиги аниқланди. Юқоридаги қарорлар талабларини бузган 12 шахс маъмурий жавобгарликка тортилди.

Дарвоқе, «Қорадори — 93» тадбирларини ўтказиш маҳалида умумий сатҳи 44147 квадрат метр бўлган гиёҳвандлик моддаси етиштирилаётган майдон аниқланди. Ушбу майдондаги ҳосил — гиёҳванд моддалар йўқ қилинди. Жиноятчилардан 1,5 килога яқин гиёҳвандлик моддаси тортиб олинди. Ушбу масалалар бўйича 2 та жиноий иш қўзғатилди.

Ш. РЎЗИЕВ.

Табани

POLO

Қуйидаги манзилга мурожаат этиб, бу ҳақда тўлиқ маълумот олиш мумкин:

Тошкент шаҳри, Катта Миробод кўчаси, 158-уй (Ивлев, 67).

"Табани групп оф компаниз"

Ўзбекистон Республикасидаги савдо агентларимиз: "Мунис" ЛТД, "ХЕСО" ЛТД, шунингдек "ФРИЯ" фирмалари.

Fax. 54-08-30.
Telex. 116416 TABANI SU

Telephon. 32-35-53, 54-06-70, 54-07-98, 55-35-49.

Бош бошқарувчиси
Аббосхон

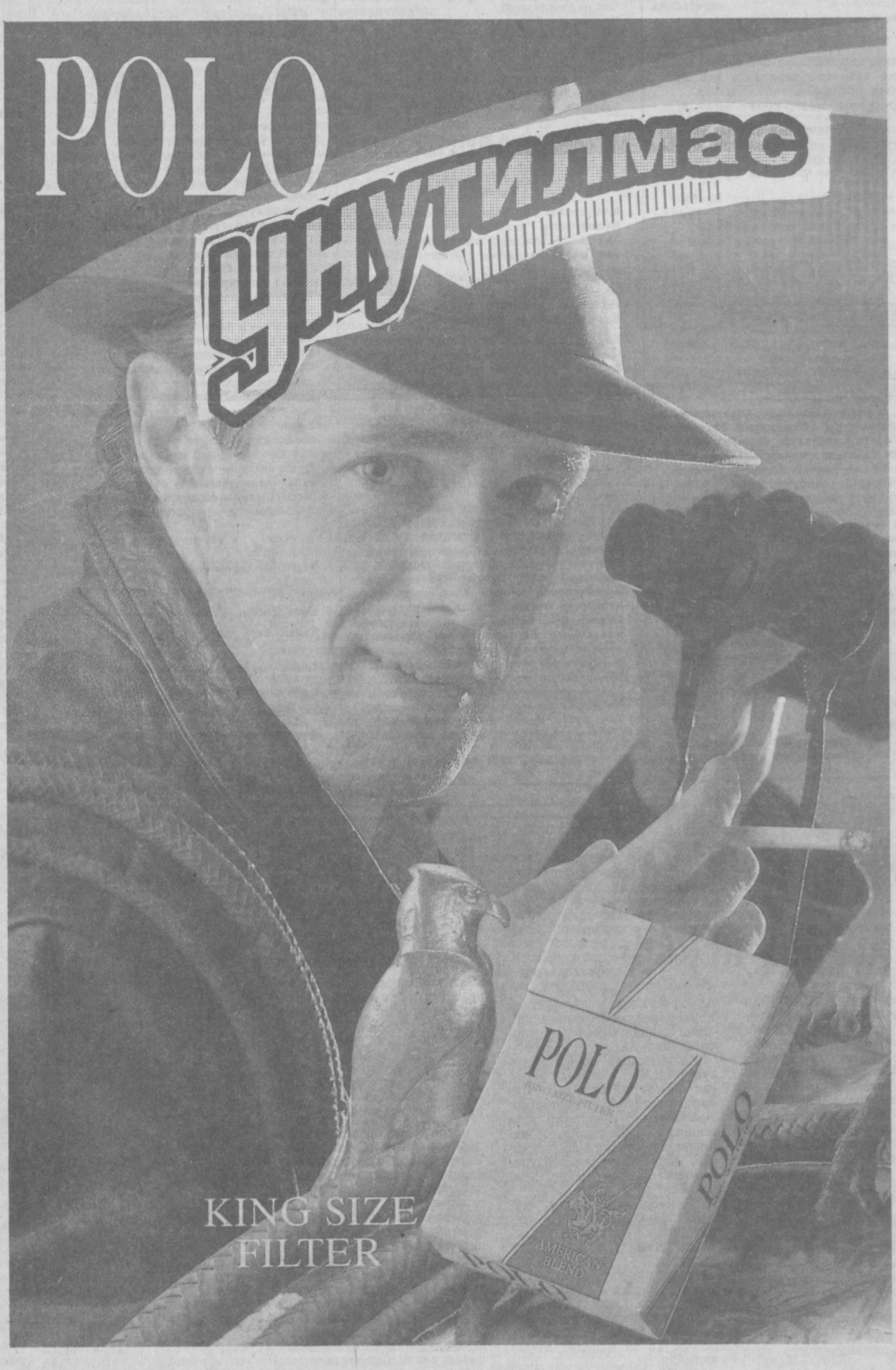

Чекиш соғлигингизга зарардир!

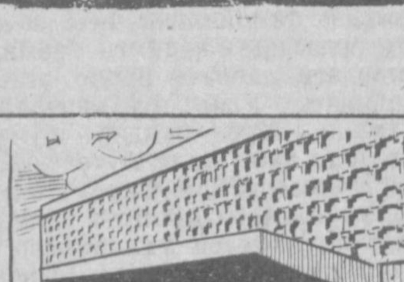

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 ТОШКЕНТ, ГСП, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

МУАССИСЛАР:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ

Бош муҳаррир
Азим СУЮН.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

РЕДАКЦИЯЛАР:
Иқтисодий ҳаёт — 33-47-80, 32-53-14.
Ижтимоий ҳаёт — 33-21-43, 32-53-16.
Жиноятчиликка қарши кураш — 33-76-04, 32-26-70, 32-53-15.
Вилоят мухбирлари — 33-12-16, 32-57-20.
Хатлар, ахборот ва спорт — 33-12-56, 32-55-16
«Осиё бозори» — 33-41-89, 32-55-70.
Котибият — 33-72-83, 32-53-06.
Эълон ва билдирувлар — 32-54-12.

Шароф Рашидов фонди — 33-20-36, 32-54-35.
Қабулхона — 32-55-15.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ:
Андижонда — 4-48-85; Қаршида — 3-25-79;
Бухорода — 3-96-12; Самарқандда — 35-22-90;
Гулистонда — 2-26-22; Урганчда — 6-72-60;
Жиззахда — 3-31-86; Термизда — 2-23-01;
Навоийда — 3-74-76; Фарғонада — 6-37-16.
Нукусда — 2-42-62;
Навбатчи муҳаррир: А. ПЎЛАТОВ.

● Эълонлар кечиктирмай чоп этишга кафолат берилади.
● Қўлёзмалар ҳажми чекланмайди.
● Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматда босилади.
Хажми 2 босма табоқ, тиражи 156006 нусха.
Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 21.30.
Г — 325. № 129.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси 41-уй. 1 2 3 4 5 6.